

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1. Heaolualdkond									
<i>VE1.1. Meie inimene elab kaua ja tervena (vähendada erinevust tervena elatud aastates võrdluses Eesti keskmisega).</i>									
<i>Tegevussuund 1.1.1. Hooliv inimene. Toetame tugeva piirkonna identiteedi säilimist ja elu austavaid hoiakuid, mis aitavad kasvatada sidusat ühiskonda ning luua iga inimese jaoks kuuluvuse ja vajalikkuse tunnet.</i>									
1.1.1.1. Põlvkondade sidususe suurendamine ja koostöö edendamine erinevate eagruppide vahel (haridus, hoolekanne, noorsootöö, seniortöö jne).	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.1.2. Maakonna kaasaegse eakuse edendamise põhimõtete ja tegevuskava väljatöötamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.1.3. Kohaliku (mahe)toidu ja tasakaaluse toitumise propageerimine ja sellega seotud laiemal väärtusruumi ja tegevusteks vajalike koostöövõrgustike arendamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.1.4. Tolerantsete hoiakute kujundamine ja võimaluste loomine erivajadustega või sotsiaalses isolatsioonis inimeste suuremaks kaasatuseks ja panustamiseks ühiskonnas.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.1.5. Mitmekesiste võimaluste loomine igas vanuses inimestele eneseteostuseks ja elukestvaks õppeks.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
<i>Tegevussuund 1.1.2. Terved valikud. Väärtustame tervist toetavaid valikuid ja vähendame tervisest tulenevat ebavõrdsust.</i>									
1.1.2.1. Maakondliku heaolu teemade (rahvatervis, turvalisus, sotsiaalhoolekanne) koostöökoogu mudeli ehk heaolu foorumi käivitamine ja arendamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.2. Tervist edendavate koolide ja lasteaedade võrgustiku edasiarendamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.3. Inimeste, kogukondade ja organisatsioonide teadlikkuse suurendamine oma rollist ja kohustustest heaolu (rahvatervise, turvalisuse, hoolekande) edendamisel, oskuste arendamine ja sekkumiste kavandamine lähtudes tõendus põhjustest lähenemistest.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.4. Maakonna tasemel heaolu valdkonna kommunikatsioonistrateegia ja tegevuskava väljatöötamine ja ellurakendamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.5. Alko- ja narkopoliitika elluviimine. Tegutsespõhimõtete kokkuleppimine ja selle põhjal osapoolte vahelise koostöö tõhustamiseks tegevuskava koostamine ja ellurakendamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜ-d, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.6. Kodude turvalisuse parandamine, programmide jätkamine ja uute käivitamine.	x	x	x	x	x			Päästeamet	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.7. Teadlikkuse suurendamine kodulähedaste veekogude ohutumaks muutmisest ja veekogul käitumisest viies ellu teavitusprogramme ja arendades avalikke supluskohti.	x	x	x	x	x			KOVID	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.1.2.8. Hooliva ja viisaka liikluskultuuri kujundamine, liikluskasvatuse prorgammide elluviimine (prioriteetsed sihtgrupid on lapsed ja noored).	x	x	x	x	x			PPA, Maanteeamet	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.9. Turvalise liiklutaristu arendamine, mis arvestab erinevate liiklejate (jalakäija, jalgrattur, sõidukid) vajadustega.	x	x	x	x	x			KOVid, Maanteeamet	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.10. Kogukondade kaasamine turvalise keskkonna loomisesse.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.11. Vaimse tervise programmide toetamine ja elluviimine erinevate valdkondade koostööna.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.12. Tööandjate võimestamine tervist toetava vaimse ja füüsilise töökeskkonna loomisel.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.13. Haridusasutuste võimestamine tervist toetava vaimse ja füüsilise õpikeskkonna loomisel ning lapsevanemate ja personali teadlikkuse ja oskuste suurendamine laste vaimse tervise toetamisel.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.14. Ühiskonna teadlikkuse suurendamine lähisuhtevägivallast ja võimalustest selle probleemi lahendamisel. Täiendavate võimaluste arendamine lähisuhtevägivalla ohvite ja vägivallatsete abistamiseks ja vägivallavabade sotsiaalsete oskuste kasvatamiseks.	x	x	x	x	x			KOVid, PPA	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.15. Teadlikkuse suurendamine aktiivse eluviisi ja tervisliku toitumise võimaluste kohta.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.16. Avaliku sektori poolt korraldatud toitlustus (sh ka üritustel) lähtub tervislikest ja tasakaalustatud toitumise põhimõtetest ning eelistab kohalikku (mahedat) toitu.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.17. Organisatsioonide ja kogukondade poolt algatatud aktiivse liikumisega seotud tegevuste ja ürituste väärtustamine ja toetamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.18. Laste ja noorte aktiivse elustiili (kodus, õues, haridusasutustes) soodustamine ning lastevanemate ja personali teadlikkuse ja oskuste suurendamine laste aktiivsuse toetamisel.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.1.2.19. Võimaluste loomine võistlusalade ja mittevõistluslike treeningrühmade tegevuseks, treeningutel osalemine peab olema kättesaadav ja atraktiivne.	x	x	x	x	x			KOVid, MTÜd	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.20. Teadlikkuse tõstmine aktiivsest transpordist (liiklemine jalgsi või rattaga) ja selle soodustamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.21. Liigse meelelahutusliku ekraaniaja ja kehaliselt mitteaktiivse aja negatiivse mõju teadvustamine vaimsele tervisele ning laste ja noorte arengule.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.1.2.22. Liikumisvõimaluste arendamisel eri sihtrühmade, sh erivajadusega laste ja noorte vajaduste ja võimalustega arvestamine.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
VEI.2. Meie inimene leiab eneseteostust kogu elukaare vältel (suurendada tööhõive määra eakate (70+), noorte (15-24) ja vähenenud töövõimega inimeste hulgas).									
Tegevussuund 1.2.1. Võrdsed võimalused. Arendame avalikku ruumi, teenuseid ja eneseteostuse võimalusi nii, et need arvestavad inimeste eripärasid ning vajadusi ja toetavad erinevate ühiskonnagruppide (noored, eakad, erivajadustega inimesed, lastega pered, üksikvanemad, omaste hooldajad jne) võimetekohast osalemist ühiskonnaelus ja tööhõives.									
1.2.1.1. Avaliku ruumi ja hoonete ligipääsetavuse parandamine. Uute ehitiste kavandamisel peame silmas nende ligipääsetavuse tagamist erinevatele ühiskonnagruppidele.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.2. Avalike ürituste korraldamisel kõigi eagruppide ligipääsetavuse ja erivajadusega inimeste vajaduste ja võimalustega (WC-d, liikumisteed jne) arvestamine.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.3. Avalik sektor tööandjana viljeleb paindlikku ja töötaja, sh ka erivajadustega inimeste, vajadustega arvestavat töökorraldust.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.4. Avalikus sektoris tööelu korraldamine viisil, mis võimaldab ühildada töö- ja pereelu ning leevendada seeläbi soolist palgalõhet.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.5. Tööandjate teadlikkuse suurendamine erinevate ühiskonnagruppide potentsiaalset ja vajadustest tööturul ning tööturu mitmekesiste võimaluste loomise toetamine.	x	x	x	x	x			Töötukassa	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.2.1.6. Haavatavamate ühiskonnagruppide teadlikkuse suurendamine oma õigustest ja võimalustest tööturul ning täiendõppes ning oma õigust eest seismise võimekuse toetamine.	x	x	x	x	x			Töötukassa	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.2.1.7. (Avalike) teenuste arendamine, mis toetavad haavatavamate ühiskonnagruppide osalemist tööturul ja täiendõppes.	x	x	x	x	x			Töötukassa, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
VE1.3. Meie inimene on hoitud. Võrdsed võimalused ja sidusad kogukonnad (vähendada materiaalse ilmajätuse määra).									
1.3.1.2. Külavanemate rolli täpsustamine ja nende osaluse suurendamine kohaliku elu otsustusprotsessides, sh heaolu tagamisel (varane märkamine, abivajaduse hindamine, "sotsiaalne valve", kogukonnateenuste korraldamine jms). Samuti külavanemate toetamine oma rolli elluviimisel.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.3. Jagamismajanduse arengu toetamine ja kogukondadele tingimuste loomine sotsiaalse ettevõtluse arendamiseks, sh avalikule sektorile partnerluse arendamiseks hoolekandeteenuste korraldamisel.	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.4. Vabatahtlike aktiivsem kaasamine kogukonna ja hoolekande teenuste osutamisse, vabatahtlike toetamine ja tunnustamine.	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.5. Vabatahtlike organiseerunud struktuurimudeli loomine ja piloteerimine professionaalsete tervishoiuteenuste ja sotsiaalhoolekande teenuste osutamise toetamiseks ja tulemuslikkuse suurendamiseks.	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.6. Koguduste aktiivsem kaasamine kogukondliku heaolu tagamisel (vabatahtliku töö võimaluse pakkumine, ühised ettevõtmised, talgupäevad, nõrgemas positsioonis olevate inimeste abistamise võimaluste loomine ja nende kaasamine jne) ning koguduste omavahelise koostöö soodustamine.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.7. (Külaraamatukogude baasil) kogukonnakeskuste arendamine info-, teenus-, nõustamiskeskusteks, mis on osa abi korraldamise süsteemist ja toetavad võimalikult kodu lähedal inimeste aktiveerimist.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.8. Sotsiaaltöötajate ja külavanemate ühise arenguprogrammi läbiviimine suurendamaks kogukonna ja sotsiaalsüsteemi sidusust ja koostöö võimekust.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.1.9. Vabatahtliku tegevuse toetamine kogukondade turvalisuse tagamisel (abipolitseinikud, vabatahtlikud päästjad, kaitseleit, punane rist).	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
Tegevussuund 1.3.2. Hooliv omavalitsus. Sotsiaalhoolekandeline abi kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamiseks kogu maakonnas hoolitseva personali olemasolu eest ning säilitame ja/või arendame taristut ning tehnoloogilisi lahendusi.									

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.3.2.1. Maakondliku sotsiaalhoolekande arendamise kontseptsiooni koostamine ja sellest lähtuva tegevuskava elluviimine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.2. Teenuste korralduse keskuste võrgustiku (maakonnakeskus, valla keskus, kogukonna/külakeskus) väljatöötamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.3. Koostöö tihendamine tervishoiu, sotsiaal- ja haridussüsteemi ja kogukonna vahel, et liikuda enam inimese vajadustest lähtuva ja tõhusa abi korraldamise suunas.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.4. Uuenduslike lahenduste ja teenuste arendamine, mis leevendavad omastehooldajate olukorda ning võimaldavad tagada nii hooldaja kui hooldatava väarikuse, näiteks omastehooldajate tügisüsteemi (asendusvõimalus) arendamine.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.5. Teenuste arendamine ja uute lahenduste väljatöötamine, mis lükkavad edasi ööpäevaringse hooldusteenuse vajadust ja võimaldavad inimesel kauem elada turvaliselt kodustes tingimustes.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.6. Erivajadustega lastele ja noortele õppimiseks, tugiteenusteks ja eneseteostuseks võimaluste loomine omavalitsuste koostööna, näiteks Urvaste kooli baasil.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.7. Transporditeenuste ühtne korraldus, mis arvestab piirkonna eripära ning vajadusi ning loob võimalused tõhusaks ressursikasutuseks.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.8. Avalike teenuste paindliku korralduse ja sisulise mitmekesisuse arendamine.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.2.9. Tööelu arengutest ja põlvkondade vahetumisest tulenevate muutustega arvestamine valdkonna töökorralduses, et püsiks huvi töötada tervise- ja sotsiaalvaldkonnas ning tagada personali olemasolu.	x	x	x	x	x			KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
Tegevussuund 1.3.3. Kätesaadav arstiabi. Tagatud on kvaliteetsete tervishoiuteenuste kätesaadavus esmatasandi tervisekeskustes, perearstikeskustes ja Lõuna-Eesti Haiglas.									
1.3.3.1. Võru esmatasandi tervisekeskuse arendamine maakondlikuks esmatasandi arstiabi sõlmpunktiks, mis lisaks oma toimepiirkonnas teenuste osutamisele pakub tugiteenuseid ka teistele maakonna perearstikeskustele.	x	x	x	x	x		MAT, KOVid, abiprogrammid	KOVid, perearstid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.3.3.2. Esmatasandi arstiabi kättesaadavuse tagamine väljaspool Võru linna olemasolevates perearstikeskustes ja neis piirkondades arstiabi kättesaadavuse toimetudeli arendamine.	x	x	x	x	x		MAT, KOVID, abiprogrammid	KOVID	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.3.3. Inimesekeskse lähenemise elluviimiseks koostöö arendamine esmatasandi tervishoiu, eriarstiabi, õendusabi, sotsiaalhoolekande, tervisedenduse, transpordi korralduse jt valdkondade vahel.	x	x	x	x	x			KOVID, perearstid ja eriarstid, tervishoiuasutused	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.3.4. Koostöö tihendamise ja info vahetamine tervishoiuteenuste pakkujate, omavalitsuste, riigiasutuste, ülikoolide jt osapooltega, et tagada tervishoiu valdkonnas personali olemasolu.	x	x	x	x	x			Ühiselt	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.3.5. Lõuna-Eesti Haigla arendamine piirkondliku tervishoiuteenuste keskusena ja haigla tegevussuundade elluviimine.	x	x	x	x	x			Lõuna-Eesti Haigla	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
Tegevussuund 1.3.4. Tark juhtimine. Toetame heaolu valdkonna küret arengut ja innovatsiooni.									
1.3.4.1. Maakonna heaolu foorumi (valdkondliku esinduskogu) ellukutsumine (tegevusmodeli kokkuleppimine) ja tegevused.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.2. Heaolu valdkonna analüütilise võimekuse suurendamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.3. Sotsiaalvaldkonna juhtimise arenguprogrammi käivitamine ja läbiviimine omavalitsustele.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.4. Maakonna e-heaoluprofiili loomine, arendamine ja haldamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.5. Eesmärgistatud ja juhitud valdkonna kommunikatsiooni korraldamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID	KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.3.4.6. Innovatsiooni toetava kompetentsi (ajutrusti) laiendamine, koostöö arendamine valdkonna ekspertidega.	x	x	x	x	x			Ühiselt	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.7. Uudseid lahendusi pakkuvate arendustegevuste käivitamine ja uute algatuste toetamine.	x	x	x	x	x			Ühiselt	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.8. Vunki mano! loometalgute jt innovatsiooni soodustavate ürituste korraldamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.9. Innovatsiooni panustajate tunnustamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.10. Avalike teenuste ühe-ukse poliitika arendamine ja piloteerimine riigiasutuste ja omavalitsuste koostöös on sisendiks riigimaja funktsiooni kujundamisele.	x	x	x	x	x			Rahandusministeeriumi Võru talitus	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.11. Era- ja kolmanda sektori rolli ja avaliku sektoriga koostöö suurendamine heaolu valdkonnas.	x	x	x	x	x			KOVID	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.12. Heaolu teenuseid ja tooteid arendavate ja pakkuvate ettevõtete arengu toetamine.	x	x	x	x	x			KOVID	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.13. Avalike sotsiaalhoolekandelistel põhi ja/või tugiteenuste ostmine või delegeerimine.	x	x	x	x	x			KOVID	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.3.4.14. Heaoluvaldkonna ettevõtluse ja konkurentsi arengu toetamine.	x	x	x	x	x			KOVID, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID ja allasutused, ettevõtjad, kogukond ja MTÜd, tervishoiuasutused, riiklikud organisatsioonid, eksperdid
1.4. Heaolu valdkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid).									
1.4.1. Võru esmatasandi tervisekeskuse ehitamine ja arendamine.	x	x	x	x		2,900,000	KOV, fondid, MAT	Võru linn	Võru vald, Rõuge vald, Lõuna-Eesti Haigla

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
1.4.2. Antsla esmatasandi tervisekeskuse ehitamine ja arendamine.	x	x				1,000,000	KOV, fondid	Antsla vald	
1.4.3. Perearsti praksise ruumide renoveerimine (Meremäe, Mikitamäe).		x	x	x	x	300,000	KOV, perearstid, MAT	Setomaa vald	
1.4.4. MTÜ Antsla Tervisekeskuse (hooldekodu) laiendamine ja soojustamine.		x				300,000	MTÜ Antsla Tervisekeskus, KOV, fondid	MTÜ Antsla Tervisekeskus	
1.4.5. Rõuge Sotsiaalkeskuse rajamine.		x	x	x	x	2,000,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
1.4.6. Mikitamäe hooldekodu arendamine.		x	x	x	x	670,000	KOV, erasektor, CO2 programm	Setomaa vald	
1.4.7. MTÜ Toetuskeskus Meiela tegevuseks sobivate ruumide arendamine.	x	x	x	x	x		MAT, MTÜ Toetuskeskus Meiela, fondid	MTÜ Toetuskeskus Meiela	
1.4.8. Nõõrimaa Tugikodu ehk teenusekeskuse arendamine ja teenuste pakkumiseks vajalike investeeringute teostamine (sh hoone laiendamine, kaasajastamine, energiatõhususe suurendamine jne).	x	x					MAT, fondid, KOVid	Võru linn	KOVid
1.4.9. MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskuse peremajade rajamine.	x	x					MAT, MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus	MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus	KOVid
1.4.10. Võru Kreutzwaldi 55 hoone (pargikodu) projekteerimine ja rekonstrueerimine eluaseme tagamise teenuse osutamiseks.	x	x				140,000	MAT, KOV, fondid	Võru linn	
1.4.11. Vastseliina Hooldekodu fassaadi soojustamine ja viimistlemine.		x	x	x	x	400,000	MAT, fondid	Vastseliina Hooldekodu OÜ	
1.5. Heaolu valdkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).									
1.5.1. Elamufondi arendamine (sh sotsiaal- ja munitsipaaleluruumide) arendamine vastavalt KOVide arengudokumentidele.	x	x	x	x	x		KOV, fondid ja erasektor	KOVid	Erasektor, elanikud
1.5.2. Sotsiaal- ja kogukonnateenuste arendamine vastavalt KOVide arengudokumentidele.	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	KOVid	
1.5.3. Antsla valla eakatele ja erivajadustega inimestele sotsiaalteenustekeskuse rajamine.			x	x	x		KOV, fondid	Antsla vald	
1.5.4. Sotsiaalimaja/pansionaadi väljaehitamine Ruusmäel. Mäe tee 2 asuva hoone arendamine ja ehitamine kogukonnateenuste osutamiseks.			x	x		250,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
1.5.5. Misso sotsiaalkeskuse asemel hoolekandeaustuse rajamine.	x					1,150,000	KOV, fondid	Rõuge vald	Fondid, investorid
1.5.6. Kääpa sotsiaalkeskuse rekonstrueerimine.		x				185,000	KOV, fondid	Võru vald	
1.5.7. Osula Perearstikeskuse ruumide rekonstrueerimine.	x	x	x	x		15,000	KOV	Võru vald	
1.5.8. Rõuge koguduse pastoraadi renoveerimine ja parendamine.			x	x		2,500,000	EELK Rõuge Maarja kogudus, KOV, Kaitseliit	EELK Rõuge Maarja kogudus	
1.5.9. Antsla EKB Koguduse misjonimaja arendamine Vana-Antslas. Ruumide renoveerimine ja teenuste arendamine. Küttesüsteemi väljaehitamine, katuse ja ruumide remont.			x	x	x	500,000	Erasektor, fondid	Antsla EKB kogudus	Antsla vald
2. Elukestva õppe valdkond									
VE2.1. Elukestev õpe on populaarne ja kõigile kättesaadav.									
Tegevussuund 2.1.1. Võru maakonna elanike keskmise haridustaseme tõstmine.									

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
2.1.1.1. Maakondlikel üritustel info jagamise võimaluste pakkumine haridusasutustele ja tugigruppidele, et jõuda võimalikult paljude inimesteni.	x	x	x	x	x			Haridusasutused	Võrumaa Spordiliit
2.1.1.2. Vajaduspõhise haridusvaldkonna võrgustike algatamine ja arendamine parema infovahetuse ja koostöö soodustamiseks.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Haridusasutused, aineühendused, koolitusi pakkuvad asutused, Rajaleidja, Töötukassa
2.1.1.3. Ühtse infoportaali kaudu efektiivne ja koondatud infovahetus maakonna õppimis- ja koolitusvõimalustest.			x	x	x	10,000		SA Võrumaa Arenduskeskus, KOV	Töötukassa, ANDRAS, koolituskeskused
2.1.1.4. Läbi teavitus- ja selgitustöö muuta elanike suhtumist kutseõppesse.	x	x	x	x	x			Haridusasutused	
2.1.1.5. Ennetada koolist väljalangevust (aastaks 2035+ oleks väljalangevus 0).	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused	
2.1.1.6. Väärikate ülikooli toomine Võru maakonda (kohalike õppeasutuste juures toimuvad kursused).	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus ja haridusasutused	KOVid, kõrgkoolid, koolituskeskused
2.1.1.7. Kõrghariduse pakkumine Võru maakonnas ning selleks innovatiivsete lahenduste rakendamine.	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Võrumaa Kutsehariduskeskus, haridusasutused
2.1.1.8. Kutsekõrghariduse andmise taastamine Võrumaa Kutsehariduskeskuses.	x	x	x	x	x		HTM	Võrumaa Kutsehariduskeskus	KOVid, haridusasutused
Tegevussuund 2.1.2. Lapsevanemate arendamine, koolitamine, toetamine.									
2.1.2.1. Lapsevanemate koolitamise, nõustamise ja toetamise tugiteenuste kättesaadavuse laiendamine.	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused	Rajaleidja, Lõuna-Eesti Haigla
Tegevussuund 2.1.3. Õpingud katkestanud inimeste toetamine ja haridustee jätkamiseks sobivate võimaluste pakkumine.									
2.1.3.1. Järjepidev seire õpingute katkestamise varaseks ennetamiseks.	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid	
2.1.3.2. Läbi teavitustöö ja hoiakute kujundamise maakonna elanike õppimisse suhtumise muutmine.	x	x	x	x	x			Haridusasutused	SA Võrumaa Arenduskeskus, Rajaleidja, Töötukassa, koolituskeskused, kogukond
2.1.3.3. Õppija toetamise vajadustest lähtuvate paindlike õppimisvõimaluste arendamine.	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid	
2.1.3.4. Igakülgne õpimotivatsiooni toetamine kogu elukaare vältel (sh märkamine ja tunnustamine).	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Tugiteenuste pakkujad, kogukond
2.1.3.5. Täiskasvanud õppija toetamiseks koos sotsiaalteenuste valdkonnaga lisateenuste pakkumine (näit. lapsehoid, lähedase hooldus jne).	x	x	x	x	x			Võru Täiskasvanute Gümnaasium, Võrumaa Kutsehariduskeskus, KOVid	Kogukond, vabatahtlikud
Eesmärk 2.2. Mitmekesise hariduse pakkumine maakonnas.									
Tegevussuund 2.2.1. Paikkonna eripära ja omanäolisust arvestav üldkeskharidus.									
2.2.1.1. Lasteaedade ja koolide omanäolisuse väljatöötamise ja arendamise toetamine.	x	x	x	x	x			Haridusasutused	Kogukond, Võru Intituut, Seto Instituut, KOVid
2.2.1.2. Alternatiivpedagoogilist lähenemist võimaldavate haridusasutuste tegevuse soodustamine ning eri- ja erakoolide tegevuse toetamine.	x	x	x	x	x			HTM, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus, kogukond ja vabaihendused
2.2.1.3. Õppimisvõimaluste mitmekesistamise eesmärgil koostöövõimaluste leidmisele kaasa aitamine, et kasutada ja arendada maakonnas olevaid kultuuriasutusi, turismiobjekte, ettevõtteid, ühendusi jne.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused, Partnerluskoogu	Kohalikud ettevõtted, vabaihendused, Töötukassa
Tegevussuund 2.2.2. Huvihariduse ja noorsootöö rolli suurendamine formaalhariduses.									

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
2.2.2.1. Koolide ja huvitegevust pakkuvate asutuste koostöö efektiivsuse tõstmise toetamine.	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused, noortekeskused, huvialakoolid	Noorsootöö nõukoda, SA Võrumaa Arenduskeskus, aineühendused
2.2.2.2. Mitteformaalõppes omandatud kogemuste arvestamise soodustamine nii põhihariduse kui keskhariduse omandamisel.	x	x	x	x	x			Haridusasutused	KOVid, HTM
2.2.2.3. Õppeasutuste vahelise koostöö soodustamine juhendajate, vahendite ja ruumide riskasutuse tõhustamiseks (sh valikaine kursusel külalisõpilaseks käimise võimaluse loomine).	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid	Huvihariduse pakkujad, kogukond
2.2.2.4. Huviharidus kui valikaine ja paindlikkus sooritamisel (koormuse hajutamiseks paindlike võimaluste pakkumine).	x	x	x	x	x			Huvikoolid, haridusasutused, noortekeskused, KOVid	
2.2.2.5. Erinevate võõrkeelte õppimise väärtustamise ning võõrkeeleoskuse parandamise kaudu maakonna elanike konkurentsieelise loomise soodustamine ja toetamine.	x	x	x	x	x			Haridusasutused, noortekeskused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Keeltekool, kogukond, vabatahtlikud
Tegevussuund 2.2.3. Kaasava hariduse võimaluste arendamine.									
2.2.3.1. Muuta teavitustöö kaudu elanikkonna, haridustöötajate ja tööandjate suhtumist HEV vajadustega inimestesse.	x	x	x	x	x			Haridusasutused, tugiteensute osutajad	Kogukond
2.2.3.2. Koolides (k.a. kutsekoolis) laiemate kaasavat haridust toetavate õppimisvõimaluste loomise toetamine.	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused, HTM	Kogukond
2.2.3.3. Läbi koolitustegevuse ning õppeasutuste vahelise koostöö soodustamise toetada haridusasutuste toimetulekut kaasava hariduse võimaluste pakkumisel.	x	x	x	x	x		KOV, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, Rajaleidja, haridusasutused	
2.2.3.4. Kaasava hariduse põhimõtte rakendamiseks haridusasutuste ruumide kohandamine ja selleks vajalike investeeringute tegemine.	x	x	x	x	x		MAT, KOV, fondid	KOVid, haridusasutused, HTM	
2.2.3.5. Partnerluslepingud ettevõtetega (partnerid koolidesse esinema ja tunde läbi viima, võimalused praktilisteks õppekäikudeks).	x	x	x	x	x			Partnerluskogu, SA Võrumaa Arenduskeskus haridusasutused, Töötukassa	
2.2.3.6. Õpilastele võimetekohast enesearendamist pakkuvate õpilasürituste loomine (näit. olümpiaadid, võistlused, laagrid jne).	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused, aineühendused	Huvihariduse pakkujad, kogukond
Tegevussuund 2.2.4. Õppimisvõimaluste vastavusse viimine tööturu ja õppija vajadustega (sh tugev karjääriõpetus).									
2.2.4.1. Töövarjuks käimine (iga õpilane min 1x aastas, koos mõtestatud järeltegevustega).		x	x	x	x			Haridusasutused, ettevõtted	Kogukond ja lastevanemad, Partnerluskogu, Töötukassa
2.2.4.2. Igasse KOVi karjäärinõustaja (individuaalseks suunamis- ja nõustamistegevuseks).		x	x	x	x			KOVid, Töötukassa, haridusasutused	
2.2.4.3. LÕK lapsele paar aastat enne lõpetamist täiendatud lisaõpe (koos vanemaga) kutsekooliga karjääriõppe tutvustamiseks .		x	x	x	x			Rajaleidja, haridusasutused, kutseõppeasutused,	Lastevanemad, Võru Järve Kool, Urvaste Kool, Töötukassa
2.2.4.4. Tööpraktika (igal suvel 2 nädalat tööpraktikat igale gümnaasiuminoorele koos eel- ja järeltegevustega) praktikabaaside lepingud ettevõtetega.		x	x	x	x			Haridusasutused, ettevõtted	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
2.2.4.5. Ülikooli sisseastumisel motivatsioonipakett (näit. toetamine stipendiumiga ja pärast ülikooli lõpetamist 5-7.aastaks kohustus töötada toetanud KOVi piirkonnas).			x	x	x			KOVid, kõrg- ja kutsekoolid	
Tegevussuund 2.2.5. Kodukandi kultuuri väärtustamise toetamine.									
2.2.5.1. Võru ja seto kultuuri ja keele õpetamise jätkamine ja edasiarendamine (keelepesad, lõimingtunnid, valikainekursused, ühisüritused).	x	x	x	x	x			Võru Intituut, Seto Instituut, Setomaa Liit, haridusasutused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Kogukond, kultuuriasutused
2.2.5.2. Võru ja seto keele ning kultuuri õpetajate pädevuste ja koostöö toetamine ühisürituste ning metoodilise pagasi täiendamise toetamise kaudu.	x	x	x	x	x			Võru Intituut, Seto Instituut, Setomaa Liit, haridusasutused, SA Võrumaa Arenduskeskus	Kogukond, kultuuriasutused
Tegevussuund 2.2.6. Ettevõtlikkuse arendamise toetamine.									
2.2.6.1. Ettevõtlikkuse arendamise ja soodustamise toetamine (sh Ettevõtliku Kooli standardi põhimõtete propageerimine).	x	x	x	x	x		Fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused	IVEK, Partnerluskogu, KOVid
2.2.6.2. Majandusõpetajate ja õpilasfirmade juhendajate aineühenduse/võrgustiku loomine ning koostöö arendamiseks ja ühistegevusteks võimaluste loomine.	x	x	x	x	x		HTM tegevustoetus, Innove,	SA Võrumaa Arenduskeskus, haridusasutused	IVEK, Junior Achievement
2.2.6.3. Aktiivse tegutsemise märkamine ja tunnustamine positiivsete eeskujude esiletõstmiseks.	x							SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, HTM, IVEK, ENTK ja ENL
2.1.6.4. Noorte ettevõtlikkust arendavad ning toetavad tegevused haridusasutustes.	x	x	x	x	x		Fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Haridusasutused
Tegevussuund 2.2.7. Põhiväärtuste arendamise toetamine.									
2.2.7.1. Tervislikke eluviise arendavate tegevuste toetamine.	x	x	x	x	x		Fondid	Haridusasutused	Liikumakutsuv kool, Tervistedendav kool, Koolispordi liit, TAI
2.2.7.2. Õpiharjumuste, vastutustundlikkuse, teadmisanu ja tööharjumuste kujunemist soodustavate tegevuste toetamine.	x	x	x	x	x		Fondid	Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Teaduskool, huvikoolid, Töötukassa, noortekeksused, kogukond
2.2.7.3. Hoolivaks aktiivseks kodanikuks kujunemist soodustavate tegevuste propageerimine ja toetamine.	x	x	x	x			Fondid	Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Päästeamet, PPA, KIVA, Hooliv Kool, ENTK; ENL; Õpilasesinduste Liit
Eesmärk 2.3. Haridusasutustes on püsavalt heal tasemel õpetajad ja spetsialistid.									
Tegevussuund 2.3.1. Õpetajate toetamine ja motiveerimine, motivatsiooni loomine uute (sh noorte) õpetajate piirkonda tulemiseks.									
2.3.1.1. KOVide poolt uuele õpetajale tugi elukoha leidmisel, lasteaia või koolikoht tema lapsele, kaasabi elukaaslasele/abikaasale samas piirkonnas töö leidmisel.		x	x	x	x			KOVid	Haridusasutused, Töötukassa
2.3.1.2. Maakonna haridusasutused kõrgkoolidele praktikaabaasideks.			x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, kõrgkoolid, haridusasutused	
2.3.1.3. Tulevikuvajaduste aegsasti kaardistamine ning (stipendiumi abil) uute spetsialistide erialale õppima suunamine, et saada selleks ajaks vajalikud spetsialistid.	x	x	x	x	x			KOVid, haridusasutused	Karjäärinõustajad

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
2.3.1.4. Teiste valdkondade spetsialistide õpetajaks ümberõppimise toetamise süsteemi väljatöötamine.		x	x	x				KOVid, haridusasutused, Töötukassa	Võrumaa Kutsehariduskeskus, kõrgkoolid
Tegevussuund 2.3.2. Haridustöötajate enesearendamise huvi toetamine ja motiveerimine.									
2.3.2.1. Haridustöötajate vastastikuse mentorlusüsteemi juurutamine maakonnas (vanem kolleeg-noorem kolleeg paarid, erinevad tasandid: koolisisene; KOVi ja maakonna tasandil; maakondade ülene ja rahvusvaheline tasand).	x	x	x	x	x		HTM tegevustoetus	Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Kõrgkoolid, haridustöötajate ametiühing, aineühendused
2.3.2.2. Haridusasutuste üleste koolituste korraldamine (tippspetsialistide (sh välismaa omade) koolituste toomine maakonda).	x	x	x	x	x		HTM tegevustoetus, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid haridusasutused	Kõrgkoolid, aineühendused
2.3.2.3. Õpetajate programmides ja projektides osalemise soodustamine (vahetusprogrammid, Eesti sisesed ja rahvusvahelised projektid).	x	x	x	x	x		Fondid	Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	HTM, INNOVE, kõrgkoolid
2.3.2.4. Õpetajate enesetäiendamiseks vaheaasta/motivatsiooniaasta võtmise võimaluste loomine.		x	x	x	x			KOVid	Haridusasutused
2.3.2.5. Aineühenduste/haridusvõrgustike ja ainetüleste koostöö arendamine (sh parimate praktikate jagamine).	x	x	x	x	x		HTM tegevustoetus	SA Võrumaa Arenduskeskus, aineühendused, haridusasutused	
2.3.2.6. Haridustöötajate ametiühingute maakondlike esinduste töö tõhustamine (võimalustest teadvustamine).		x	x	x	x			Haridustöötajate ametiühigud	
2.3.2.7. Maakondlike stipendiumide süsteemi loomine.			x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Ettevõtjad
Tegevussuund 2.3.3. Haridusasutuste juhtide kompetentsi tõstmine ja pädeva tugipersonali tagamine.									
2.3.3.1. Koolijuhtide suunamine mentorlusprogrammidesse (juhtide coachimine).	x	x	x	x	x			KOVid	Koolijuhtide Liit, SA Võrumaa Arenduskeskus
2.3.3.2. Maakondlike koolitusürituste korraldamine koolijuhtidele.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, Koolijuhtide Liit	Innove
2.3.3.3. Riigipiiride ülese koolituskoostöö soodustamine spetsialistide (eriti tugispetsialistide) oskuste täiendamiseks.	x	x	x	x	x		Fondid	KOVid, haridusasutused	Rajaleidja, Võru Järve Kool
2.3.3.4. Loodusteaduste ja tehnoloogiaõpetuse huvikooli loomine (STEM ainete huvikool).			x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid,	Võrumaa Kutsehariduskeskus, kõrgkoolid, aineühendused, MTÜ Nutivõlu
Eesmärk 2.4. Kasutame oma võimalusi parimal moel.									
Tegevussuund 2.4.1. Kogukonna võimaluste kasutamise soodustamine õppetöö toetamiseks.									
2.4.1.1. Külalistundide võimaluste kasutamise soodustamine (sh erinevad õuesõppe võimalused).	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	Ettevõtjad, kogukond, kultuuriasutused, huvikoolid
2.4.1.2. Vabatahtlike tugiisikuteks koolitamise toetamine.			x	x	x			KOVid, haridusasutused, Töötukassa	Karjäärinõustajad, kogukond
2.4.1.3. Ise õpiraskusi kogunud inimeste suunamine tugispetsialistideks ja selleks vajaliku õppe toetamine.			x	x	x			KOVid, haridusasutused, Töötukassa	Karjäärinõustajad, Rajaleidja, kõrgkoolid
2.4.1.4. Erinevate eagruppide ühiste õpiürituste toetamine.	x	x	x	x	x		Fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, haridusasutused	Kogukond, kultuuriasutused
2.4.1.5. Võru maakonna-teemaliste (või ka meie kogukondadele kasulike) uuringute/teadustööde (õpilasuuring, ülikoolide lõputööd jne) info koondamine/soodustamine/rakendamine maakonna arengu heaks.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, kõrgkoolid	Haridusasutused

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
2.5. Elukestva õppe valdkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid).									
2.5.1. Maakonna haridusvõrgu analüüs ja terviklik arendamine ning ümberkujunduseks vajalike investeeringute tegemine.	x	x	x	x	x		MAT, KOVID, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID, haridusasutused
2.5.2. Võru Järve Kooli olemasoleva õpikeskkonna kaasajastamine ja eritoe keskuseks kujunemine	x	x	x			1,500,000	MAT, KOV, fondid	KOVID	Võru Järve Kool, piirkonna põhikoolid
2.5.3. Haridusasutuste tugiteenuste keskuse loomine (Rajaleidja teenuste edasiarendamine).								KOVID, riik	SA Võrumaa Arenduskeskus
2.5.4. Antsla Gümnaasiumi renoveerimine.	x	x	x	x		3,700,000	KOV, fondid	Antsla vald	
2.5.5. Urvaste kooli baasil ja koostöös riigiga rehabilitatsioonikeskuse loomine.							KOV, fondid, riik	Antsla vald	Maakonna KOVID
2.5.6. Värska Gümnaasiumi ja võimla renoveerimine (projekteerimine ja ehitus).		x	x	x		2,000,000	KOV, riik	Setomaa vald	
2.5.7. Kuldre Kooli lasteaia renoveerimine.	x					50,000	KOV, fondid	Antsla vald	
2.5.8. Koreli oja rohekoridori rekreatsiooniala arendamine, sh mänguväljakud ja väliõppeklass.	x	x	x			845,000	MAT, KOV, fondid	Võru linn	
2.5.9. Võru Kreutzwaldi kooli võimlemislinnaku rajamine.	x					150,000	MAT, KOV, fondid	Võru linn	
2.5.10. Võrumaa Kutsehariduskeskuse arendamine.	x	x	x	x	x		HTM, fondid	Võrumaa Kutsehariduskeskus	KOVID, haridusasutused
2.5.11. Võru Lasteaed Päkapiikk rekonstrueerimine ja energiatõhususe suurendamine.	x	x					MAT, KOV, fondid	Võru linn	KOVID
2.5.12. Võru Lasteaed Punamütsike rekonstrueerimine ja energiatõhususe suurendamine	x	x	x	x	x		MAT, KOV, fondid	Võru linn	KOVID
2.5.13. Võru Lasteaed Okasroosike rekonstrueerimine ja energiatõhususe suurendamine.	x	x	x	x	x		MAT, KOV, fondid	Võru linn	KOVID
2.5.14. Kreutzwaldi 16 spordihoone rekonstrueerimine ja energiatõhususe suurendamine.	x	x	x	x	x		MAT, KOV, fondid	Võru linn	KOVID
2.5.15. Koolivõrgu korrastamine täiskasvanute õppe kvaliteedi tõstmiseks.	x	x	x	x	x		MAT, KOV, fondid	HTM	KOVID
2.5.16. Võru Kunstikooli ruumide kohandamine.				x	x		MAT, KOV, fondid		
2.6. Elukestva õppe valdkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).									
2.6.1. Võru linna haridusasutuste (sh huvikoolid), rekonstrueerimine, kaasajastamine ja energiatõhususe suurendamine.	x	x	x			5,765,000	KOV, fondid	Võru linn	
2.6.2. Lusti Lasteaia renoveerimine.	x					170,000	KOV, fondid	Antsla vald	
2.6.3. Värska lasteaiahoone energiatõhususe suurendamine ja õueala arendamine. rekonstrueerimine.	x	x	x	x		100,000	KOV, fondid	Setomaa vald	
2.6.4. Parksepa lasteaia renoveerimine.	x	x	x	x		60,000	KOV	Võru vald	
2.6.5. Sõmerpalu lasteaia rekonstrueerimine.		x	x	x	x	1,500,000	KOV, fondid	Võru vald	
2.6.6. Osula Põhikooli rekonstrueerimine.	x	x	x	x		1,300,000	Innove, fondid	Võru vald	
2.6.7. Kuldre Kooli katlamaja rekonstrueerimine.						500,000	KOV, fondid	Antsla vald	
2.6.8. Orava koolimaja küttesüsteemi rekonstrueerimine.	x	x	x	x		50,000	KOV	Võru vald	
2.6.9. Antsla staadioni renoveerimine.							KOV, fondid	Antsla vald	
2.6.10. Väimela Tervisekeskuse staadioni parendamine.	x	x	x	x		100,000	KOV, fondid	Võru vald	
2.6.11. Kääpa kooli võimla rekonstrueerimine.	x	x	x	x		30,000	KOV	Võru vald	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
2.6.12. Võru linna haridusasutuste õuealade arendamine ja turvalisuse suurendamine.	x	x	x	x		100,000	KOV, fondid	Võru linn	
2.6.13. Võru valla haridusasutuste mänguväljakute kaasajastamine.	x	x	x	x		25,000	KOV	Võru vald	
2.6.14. Vastseliina Gümnaasiumi siselasketiiru renoveerimine		x	x			30,000	KOV	Võru vald	
2.6.15. Täiskasvanute koolituskeskuse loomine.		x				50,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
2.6.16. Haridusasutuste ühise tugiteenuskeskuse loomine.	x					50,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
2.6.17. Sänna Kultuurimõisa edasiarendus.		x				500,000	KOV, MTÜ Sänna Kultuurimõis	MTÜ Sänna Kultuurimõis	
2.6.18. Muusikaliseks huvitegevuseks vajalike ruumide, võimaluste ja vahendite tagamine Meremäel ja Mikitamäel.		x	x	x			KOV	Setomaa vald	
2.6.19. Võru linna haridusasutuste õuealade arendamine ja turvalisuse suurendamine.	x	x	x	x		100,000	KOV, fondid	Võru linn	
2.6.20. Võru valla koolide digilahenduste arendamine.	x	x	x	x		40,000	KOV	Võru vald	
2.6.21. Parksepa kooli juures oleva vana koolimaja rekonstrueerimine noortekeskuseks.	x	x	x	x		200,000	KOV, fondid	Võru vald	
3. Kestliku kogukonna valdkond									
<i>VE3.1. Meie maakonnas on tugeva identiteediga kogukonnad, kes hoiavad ja kannavad edasi oma paikkonna keelt ja kultuurilist eripära.</i>									
<i>Tegevussuund 3.1.1. Kogukonna pärandi edasikandmine moodsate vahenditega.</i>									
3.1.1.1. Keelepesad ja õpetajate ettevalmistus võro ja seto keele õpetamiseks.	x	x	x	x	x			Võru Instituut, Setomaa Liit	
3.1.1.2. Täiskasvanute keeleõpe/pesad/klubid/kõrtsid, keelekampaniate läbiviimine ("Tan või pruuki võro kiilt" vms).	x	x	x	x	x			Ühingud, Võru Instituut, Setomaa Liit	
3.1.1.3. Erinevate põlvkondade kokkuviiimine (näit. noored õpetavad eakatele digivahendite kasutamist, eakad noortele kudumist jms).	x	x	x	x	x			Kolmas sektor	
3.1.1.4. Võru- ja setokeelse info ja sümbolika kasutamine nii paberkandjal kui ka digimaailmas.	x	x	x	x	x			Ettevõtjad, kolmas sektor, KOVid	
<i>Tegevussuund 3.1.2. Kogukondade tunnustamine, edulugude esiletõstmine.</i>									
3.1.2.1 Kodanikualgatuste, inimeste ja toetajate tunnustamine (sh kodud, külad jne).	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, kohalikud riigiasutused	KÜSK
<i>Tegevussuund 3.1.3. Iga maakonna kodanik kuulub vähemalt ühte kogukonda.</i>									
3.1.3.1. Asumipõhiste kogukondade tekkimise soodustamine asulates.	x	x	x	x	x			KOVid	
3.1.3.2. Avalike hoonete riskasutus (koolid, rahvamajad, riigiasutused jne).	x	x	x	x	x			KOVid, riigiasutused	
3.1.3.3. Heade algatuste toetamine.	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, riigiasutused	
3.1.3.4. Kogukond märkab ning kutsub eemalolijaid kogukonnas aktiivselt kaasa lööma.	x	x	x	x	x			Ühingud	
<i>Eesmärk 3.2. Meie maakonnas on turvalise, säästva ja keskkonnahoidliku mõtteviisiga inimesed.</i>									
<i>Tegevussuund 3.2.1. Kultuuripärandi hoidmine.</i>									

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
3.2.1.1. Kultuuripärandi objektide väärtustamine, hoidmine, presenteerimine.	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, ühingud, kogukonnad, ettevõtted	
Tegevussuund 3.2.2. Puhas loodus, puhas toit, mahetootmine ja väiketootmise toetamine.									
3.2.2.1. Kaubamärkide (Uma Mekk, Seto Küük jms) kasutuselevõtu propageerimine ja märkide võimestamine.	x	x	x	x	x			Võrumaa Talupidajate Liit, MTÜ Seto Küük	
3.2.2.2. Mahetoidu osakaalu tõstmine haridusasutuste, kaitseväge jt tootlustuses.	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
3.2.2.3. Suurendada põllumajanduses mahetootmise osakaalu.	x	x	x	x	x			Ettevõtjad	SA Võrumaa Arenduskeskus, MTÜ Setomaa Liit
Tegevussuund 3.2.3. Keskkonnateadlikkuse tõstmine ja loodusläheduse tähtsustamine.									
3.2.3.1. Kalandusalase ja jahindusalase teadlikkuse tõstmine ning infrastruktuuri rajamine.	x	x	x	x	x		KOVid, MTÜd, fondid	KOVid, jahiseltsid	
Eesmärk 3.3. Meie maakonnas toimivad elujõulised valdkondlikud koostöövõrgustikud ja pidevalt arenevad ühingud.									
Tegevussuund 3.3.1. Kogukondlike koostöövõrgustike arendamine ja rakendamine, positiivse kogukonna kuvandi loomine.									
3.3.1.1. Koostöövõrgustike (sh valdkondadevaheline) omavaheline põimimine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	
3.3.1.2. Osalemine üleriigilistes võrgustikes.	x	x	x	x	x			Kolmas sektor, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
Tegevussuund 3.3.2. Seltsitegevuse toetamine suurema ühtsustunde ja heade omavaheliste suhete loomiseks. MTÜde majandusliku elujõulisuse, jätkusuutlikkuse soodustamine.									
3.3.2.1. Avalike teenuste delegeerimine kolmandale sektorile.	x	x	x	x	x			KOVid, kolmas sektor	
3.3.2.3. Teenuste osutamisel kaasata partneritena kolmandat sektorit.	x	x	x	x	x			KOVid, kolmas sektor	
3.3.2.4. Vabatahtlike päästekomandode ja abipolitseinike tegevuse toetamine.	x	x	x	x	x			KOVid, riik	Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet
Tegevussuund 3.3.3. Hea potentsiaaliga algatuste ja eestvedajate võimestamine (nt kodanikupalk eestvedajatele/aktivistidele).									
3.3.3.1. Hea potentsiaaliga algatuste ja eestvedajate võimestamine (nt kodanikupalk eestvedajatele/aktivistidele).	x	x	x	x	x			KOVid	
Eesmärk 3.4. Meie maakond on parim paik laste ja noorte füüsiliseks ja vaimseks kasvamiseks ja arenguks, siin on hästi toimetulevate inimeste kasvulava.									
Tegevussuund 3.4.1. Noortele kättesaadav huviharidus, võimalused ja vahendid huvitegevuseks.									
3.4.1.1. Transpordi korraldus kodu-kooli-huviringide vahel.	x	x	x	x	x			KOVid, MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus, kogukonnad	
3.4.1.2. Huvialadega tegelemise võimalused kodudele lähemale.	x	x	x	x	x			KOVid	
Tegevussuund 3.4.2 Noorte arvamuse kuulamine ja arvestamine. Noorte märkamine ja tekkivate huvigruppide võimestamine.									
3.4.2.1. Igas omavalitsuses tegutseb noortevolikogu.	x	x	x	x	x			KOVid	
3.4.2.2. Noorte kaasamine kohalikkusse ja maakondlikusse arendustegevusse.	x	x	x	x	x			KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus	
Tegevussuund 3.4.3. Perekönnad on elujõulised.									
3.4.3.1. Perede tunnustamine, märkamine, toetamine.	x	x	x	x	x			KOVid	
Tegevussuund 3.4.4. Toetavad tegevused väljarände vähendamiseks ning sisserände suurendamiseks.									

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja		
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid	
3.4.4.1. Osalemine Rahvaskaaslaste programmi väljatöötamisel. Maakondliku sisendi andmine. Piirkonnast pikalt eemal viibinud tagasipöördujate kogemusnõustamise teenuse välja arendamine	x	x	x					SA Võrumaa Arenduskeskus	Töötukassa, Eesti Integratsiooni Sihtasutus, Kultuuriministeerium	
Eesmärk 3.5. Meie maakonnas on eluks vajalikud teenused lihtsalt ja mugavalt kõigile kättesaadavad.										
Tegevussuund 3.5.1. Maakonna keskuste võrgustiku toimimise ja teenuste kättesaadavuse tagamine. Piirkonna avalike teenuste miinimumtaseme kehtestamine.										
3.5.1.1. Kehtestada piirkonna avalike teenuste miinimumtaseme.	x	x	x	x	x			KOVid, riik, REHO Võru talitus		
3.5.1.2. Olemasoleva keskuste võrgustiku tugevdamine, eeskätt Võru linna kui maakonna- ja toimepiirkonna keskuse arendamine ja kaasajastamine.	x	x	x	x	x			KOVid, riik, REHO Võru talitus		
Tegevussuund 3.5.2. Uuenduslike transpordilahenduste, nõudetranspordi ja sõidujagamise kasutuselevõtt.										
3.5.2.1. Transporditeenuste korraldus on koondunud ühte organisatsiooni (lahenduste leidmine, logistiline planeerimine jms.).	x	x	x	x	x			MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus	KOVid, kolmas sektor, ettevõtjad	
Tegevussuund 3.5.3. Kiire internetiside arendamine üle maakonna. Igas kodus kiire interneti ja telefonilevi tagamine.										
3.5.3.1. Kiire internetiside arendamine üle maakonna. Igas kodus kiire interneti ja telefonilevi tagamine.	x	x	x	x	x			MKM, KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus		
Tegevussuund 3.5.4. Korras teed. Kergliiklusteede võrgustiku arendamine.										
3.5.4.1. Maakonna teede (sh kergliiklusteede) remont ja ehitus.	x	x	x	x	x			KOVid, riik		
3.5.4.2. Teede korrashoiu (hooldus, remont, investeeringud) prioriteetsuse seadmine vastavalt avalikule huvile.	x	x	x	x	x			KOVid, riik		
Tegevussuund 3.5.5. Kruusakattega riigimaanteed osakaalu vähendamine.										
3.5.5.1. Riigimaanteedest mustkatte alla viimine.	x	x	x	x	x			Riik		
Tegevussuund 3.5.6. Head transpordühendused (hästi korraldatud ühistransport, bussi-, rongi-, lennuliikluse võimalused).										
3.5.6.1. Ühistranspordisüsteemi vastavusse viimine elanike liikumisvajadustega.	x	x	x	x	x			MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus	Maakonna KOVid	
3.5.6.2. Raudteeliikluse arendamine kaubavedude ja reisijateveo suunal. Koidula-Valga raudteetrassi rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x			Riik	Maakonna KOVid, ettevõtjad	
3.6. Kestliku kogukonna valdkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid)										
3.6.1. Elamupiirkondadesse turvaliste avalike mänguväljakute ja rekreatsioonialade (sh pingid jm) rajamine vastavalt KOVde arengudokumentidele.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	KOV	Kogukond, erasektor
3.6.2. Meetmed ülejutussohus olevate piirkondade probleemide lahendamiseks vastavalt KOVde arengudokumentidele.	x	x	x	x	x			KOV, fondid	KOV	
3.6.3. Loomade varjupaiga arendamine.	x	x	x	x	x			MAT, KOV, fondid	MTÜ Loomade Varjupaik	KOVid
3.6.4. Loomade jalutus- ja harjutusväljaku rajamine Võru linna.	x						20,000	MAT, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
3.6.5. Võru linnakalmistu arendamine, sh. kompostimisväljaku arendamine, kabeli restaureerimine, aia rajamine, teeninduskeskus, lemmikloomade kalmistu, jne.	x	x					243,449	MAT, KOV, fondid	Võru linn, Võru vald	
3.6.6. Setomaa valda komposteerimisväljaku rajamine ja kalmistute aedade rekonstrueerimine.	x	x						KOV, fondid	Setomaa vald	
3.6.7. Avaliku 300 meetrise lasketiiru rajamine.									Kaitseliit	
3.6.8. Võru noortekeskuse arendamine.	x	x	x	x	x			MAT, KOV, fondid	Võru linn, Võru vald	
3.7. Kestliku kogukonna valdkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).										

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
3.7.1. Antsla linnaruumi kaasajastamine.	x	x	x				KOV, fondid	Antsla vald	
3.7.2. Antsla linna taluturu rajamine.		x				160,000	KOV, fondid	Antsla vald	
3.7.3. Antsla valla kampaania "Suvila linna".	x	x	x	x	x		KOV	Antsla vald	
3.7.4. Urvaste koostöö- ja ettevõtluskeskuse arendamine. Urvaste seltsimaja kohalikele mikro- ja väikeettevõtetele mitmekülgsete võimaluste loomine - koostöö, tootarendus, ühisturundus. Seltsimaja teise korruse ruumide korrastamine.						50,000		Urvaste Külade Selts, Töötukassa, Võru Instituut	
3.7.5. Antsla Noortekeskuse ruumide renoveerimine.		x				100 000	KOV, fondid	Antsla vald	
3.7.6. Misso noortetoa kaasajastamine.		x	x	x	x	50,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.7.7. Mõniste noortekeskuse hoone rekonstrueerimine.		x				80,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.7.8. Varstu noortetoa arendamine.		x				30,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.7.9. Kääpa noortekeskuse II korruse väljaehitamine.						30,000	KOV	Võru vald	
3.7.10. Kääpa küla raamatukogu ruumide rajamine Kääpa Põhikooli hoonesse.						30,000	KOV	Võru vald	
3.7.11. Haanja rahvamaja rekonstrueerimine.	x					100,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.7.12. Rõuge rahvamaja rekonstrueerimine.		x				1,500,000	KOV, fondid, MAT	Rõuge vald	
3.7.13. Orava sotsiaalimaja ja kultuurimaja katlamaja rekonstrueerimine.	x					50,000	KOV	Võru vald	
3.7.14. Antsla valla muuseumile sobilike ruumide kohandamine.			x				KOV, fondid	Antsla vald	
3.7.15. Misso teenuskeskuse ja rahvamaja rekonstrueerimine.		x	x	x	x	950 000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.7.16. Viitina külakeskuse rekonstrueerimine.		x				169,200	KOV, fondid, MAT	Rõuge vald	
3.7.17. Nursi külakeskuse arendamine ja renoveerimine.		x				80,000	KOV, fondid, MAT	Rõuge vald	
3.7.18. Sõmerpalu Teenuskeskuse arendamine.						100,000	SA, fondid	Võru vald	
3.7.19. Setomaa valla teeninduspunktide ruumilise baasi väljaarendamine, inventari soetamine.				x		28,000	KOV	Setomaa vald	
3.7.20. Suhka VPK/külaseltsi ladukuuri ehitus koos tehnika hoiuplatsiga.	x					40,000	MTÜ Amanda, KOV	Rõuge vald	
3.7.21. Ruusmäe Jahiseltsi maja renoveerimine.	x					100,000	MTÜ Ruusmäe Jahiselts, fondid	MTÜ Ruusmäe Jahiselts	
3.7.22. Rõuge valla skateparkide arendamine.	x					56,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.7.23. Rõuge taaskasutuskeskuse rajamine.		x				50,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.7.24. Rõuge depoo ehitus.		x				1,000,000	KOV, fondid	Rõuge vald	MTÜ Rõuge Priitahtlikud Pritsimehed
3.7.25. Lõunatipu matkaraja ja puhkekoha korrastamine.	x					20,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
3.7.26. Noorte ettevõtlikkuse ja omaalgatuse toetamine (sh üritused, õpilasmalevad jm).							KOV	Võru linn	
3.7.27. Võru valla bussipeatuste uuendamine, valgustamine, ühine kujundus.		x	x	x		100,000	KOV	Võru vald	
3.7.28. Küla- ja asumikeskuste (sh kiieplatside, seltsimajade, raamatukogude jne) arendamine.	x	x	x	x	x		KOVid, MTÜd, fondid	MTÜd	KOVid
4. Majandusvaldkond									
<i>VE4.1. Ettevõtjad ja avalik sektor teevad tõhusalt koostööd ühiste eesmärkide saavutamiseks.</i>									
<i>Tegevussuund 4.1.1. Ettevõtjad, avalik sektor ja vabaihendused teevad tõhusalt koostööd ühiste eesmärkide saavutamiseks.</i>									

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
4.1.1.1. Avaliku- ja erasektori koostöös valmistatakse kasutuselevõtuks ette ettevõtlus- ja tööstusalad Võrusool, Missos, Väimelas, Kobelas, Vastseliinas ja Rõuges ning vastavalt vajadusele toetatakse teiste ettevõtlus- ja tööstuspiirkondade arengut.	x	x	x	x	x		MAT, KOVID, erasektor, fondid	KOVID, SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor	
4.1.1.2. Luuakse Kagu-Eesti ettevõtlusalade võrgustik eesmärgiga ühiselt arendada ja turundada võrgustikku kuuluvaid alasid. Maakonna ettevõtjad ja avalik sektor panustavad tööstus- ja ettevõtlusalade turundamisse.		x	x	x	x		MAT, KOVID, fondid	Kagu-Eesti maakondlikud arendusorganisatsioonid	KOVID, erasektor
Tegevussuund 4.1.2. Avalik sektor aitab aktiivselt otsida lahendusi ettevõtete arengutakistuste ületamiseks.									
4.1.2.1. Võrumaa Kutsehariduskeskus arvestab õppekavade arendamisel ettevõtjate aktuaalsete vajadustega.	x	x	x	x	x		Võrumaa Kutsehariduskeskus, erasektor	Võrumaa Kusehariduskeskus	Töötukassa, erasektor, HTM
4.1.2.2. Avalik ühistranspordikorraldus arvestab töötajate liikumise vajadustega.	x	x	x	x	x		Kagu Ühistranspordikeskus	Kagu Ühistranspordikeskus	KOVID, erasektor
4.1.2.3. Elamufondi arendamine töötajatele (sh mobiilsetele töötajatele) vajalike eluruumide kättesaadavuse parandamiseks.	x	x	x	x	x		KOVID, fondid, erasektor	KOVID, erasektor	Erasektor
Tegevussuund 4.1.3. Ettevõtlustaristu (internet, teed, inkubaatorid, ettevõtlusalad) on välja arendatud. Avalik sektor arvestab taristu arendamisel ettevõtjate vajadustega.									
4.1.3.1. Ettevõtluse arenguks vajaliku taristu rajamise ja arendamise toetuse välja töötamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x		Fondid, KOVID	SA Võrumaa Arenduskeskus, RaM	KOVID
Tegevussuund 4.1.4. Avaliku sektori pakutavad teenused on vajalikud ja annavad arenguks kasulikku tuge.									
4.1.4.1. Süsteemsete uuringute läbiviimine ettevõtluskeskkonna ja -teenuste arendamiseks.	x		x		x		SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID, erasektor
4.1.4.2. Suureneb ettevõtetele kohapeal pakutava individuaalse nõustamise maht.	x	x	x	x	x		Fondid, KOVID, Töötukassa	SA Võrumaa Arenduskeskus, Töötukassa, Tsenter	KOVID
4.1.4.3. Valdkondlike klasterite ja võrgustike tekkimise ja tegevuse toetamine.	x	x	x	x	x		Fondid, KOVID	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVID, erasektor, Võrumaa Kutsehariduskeskus, Seto Instituut, Võru Instituut jt
4.1.4.4. Maakonna arendusorganisatsioonid koonduvad tõhusama koostöö ja arendustöö elluviimiseks.	x	x	x	x	x		Fondid	Tsenter, SA Võrumaa Arenduskeskus	
VE4.2. Võru maakonna ettevõtted on paindlikud ja nutikad.									
Tegevussuund 4.2.1. Meie vanema põlvkonna ettevõtjad kaasavad ettevõtete tegevusse uusi juhte.									
4.2.1.1. Ettevõtetelt info kogumine valmisoleku kohta võtta vastu praktikante ning selle teabe edastamine vastavatele kutse- ja kõrgkoolidele.	x	x	x	x	x		Võrumaa Kutsehariduskeskus, Töötukassa	Võrumaa Kutsehariduskeskus, Töötukassa	Erasektor, kutse- ja kõrgkoolid
Tegevussuund 4.2.2. Ettevõtted rakendavad aktiivselt innovaatilisi lahendusi ning kaasaegset ja säästlikku tehnoloogiat.									
4.2.2.1. Innovaatiliste teenuslahenduste heade praktikate jagamine läbi nutikate veebilahenduste.	x	x	x	x	x		KOVID, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor
4.2.2.2. Tsenter veab eest tugitegevusi innovatsiooni rakendamiseks maakonna ettevõtetes.	x	x	x	x	x			Tsenter	Erasektor
4.2.2.3. Töötatakse välja toetusmehhanismid madala investeerimisvõimekusega piirkondades tegutsevatele ettevõtetele kaasaegse ja säästliku tehnoloogia kasutuselevõtmise soodustamiseks.		x	x	x	x			MKM, RaM	SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
4.2.2.4. Piisava ja mõjusa teavituse korraldamine kaasaegse ja säästliku tehnoloogia kasutuselevõttu soodustavate toetusmeetmete, koolituste ning kohalike ja valdkondlike edulugude kohta.	x	x	x	x	x		KOVid, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor
4.2.2.5. Ettevõtjad ja organisatsioonid tegutsevad loodust säästvalt.	x	x	x	x	x			Ettevõtjad, organisatsioonid	
Tegevussuund 4.2.3. Võru maakonna ettevõtlusmaastik ja tööturu struktuur on mitmekesine ja pakub töötajatele häid eneseteostusvõimalusi.									
4.2.3.1. Noorte ettevõtlikkuse toetuse välja töötamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x		Fondid	RaM	Kagu-Eesti MAROd, KOVid, erasektor
4.2.3.2. Alustava ettevõtja starditoetuse ümberkujundamine arvestamaks toetuse tingimustes piirkondlike erinevustega.		x	x	x	x			MKM, EAS	SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor
4.2.3.3. Võru maakonnast välisriikidesse tööle läinud või tööl käivate inimeste huvi perioodiline kaardistamine Võru maakonda naasmise vastu (sh huvipakkuva töö valdkond, varasem töökogemus, haridus, palgaootus jm ootused) ning sellekohase registri koostamine töövahenduseks.	x	x	x	x	x		Töötukassa	Töötukassa	SA Võrumaa Arenduskeskus, erasektor
VE4.3. Võru maakonna töötajad tunnevad rahulolu ning saavad ennast ametialaselt teostada									
Tegevussuund 4.3.1 Võru maakonnas on loodud võimalused paindlikuks tööeluks (ühiskontorid, kaugtöökeskused) ja pakutakse teisi kaugtööd soodustavaid teenuseid.									
4.3.1.1. Era- ja avaliku sektori koostöös kaasaegse keskkonnaga ning läbimõeldud tugiteenustega kaugtöökeskuste väljaarendamine kogu maakonnas. Avaliku sektori eestvedamisel loodavate keskuste paiknemine ja teenused arvestavad maakonna tervikpilti.	x	x	x	x	x		KOV-id, erasektor, fondid	KOV, RaM, SA Võrumaa Arenduskeskus, vabaihendused, erasektor	Erasektor, vabaihendused, Tsenter
4.3.1.2. Tsentri eestvedamisel käivitatakse kaasaegne kaugtöökeskus, mis kätkeb lisaks füüsilisele taristule ka vajalikke tugiteenuseid.	x	x					Fondid	Tsenter	SA Võrumaa Arenduskeskus
4.3.1.3. Perioodiliste teavitustegevuste läbiviimine kaugtööhuvi ja võimaluste kasvatamiseks.	x	x	x	x	x		Fondid, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor, Tsenter, vabaihendused
Tegevussuund 4.3.2 Võru maakonna keskmine palk tõuseb Eesti keskmisest palgast kiiremini.									
4.3.2.1. Maakonnaüleselt ettevõtetele inkubatsiooniteenuste jt äriteenuste pakkumine.		x	x	x	x		Fondid, erasektor	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor, KOVid
4.3.2.2. Kohalike ettevõtete nõustamine ja koolitamine riigihangetel osalemiseks.		x	x	x	x		Fondid, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus	
4.3.2.3. Veebilahenduse loomine Võru maakonnaga seotud hangete leidmiseks ja jälgimiseks.		x					Fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	Erasektor
VE4.4. Võru maakonna ettevõtluskeskkond ja noored kannavad edasi maakonnale omaseid väärtusi.									
Tegevussuund 4.4.1. Meie maakonna ettevõtted kasutavad oma toodete ja teenuste turunduses julgelt võru ja seto kultuuri elemente.									
4.4.1.1. Võro- ja seto kultuuri tunnusgraafika ja märgised on tehtud ettevõtetele kättesaadavaks ning nende kasutamine lihtsaks.	x	x	x	x	x		Seto Instituut, Võru Instituut	Seto Instituut, Võru Instituut	SA Võrumaa Arenduskeskus, võrgustikud
Tegevussuund 4.4.2 Meie maakonna tarbijad eelistavad kohalikke tooteid ja teenuseid.									
4.4.2.1. Perioodiliste uuringute läbiviimine kohalike toodete ja teenuste eelistamise seireks.		x		x	x		Fondid	Valdkondlikud võrgustikud ja klastrid	SA Võrumaa Arenduskeskus

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
4.4.2.2. Kohalike tootemärgiste laiema kasutamise ja tuntuse suurendamise toetamine.	x	x	x	x	x		Fondid	Valdkondlikud võrgustikud ja klastrid	SA Võrumaa Arenduskeskus
VE4.5. Kohalik ressurss on nutikalt vääridatud.									
Tegevussuund 4.5.1. Meie ettevõtjatel on olemas vajalik teave kohaliku ressursi parema vääridamise võimaluste kohta.									
4.5.1.1. Maakonna ressursiomapära ning ressursside tõhusamate kasutusviiside uurimine.			x				Fondid	Võrgustikud	Kõrgkoolid
Tegevussuund 4.5.2 Meie maakonna ettevõtted toetavad vabaihendusi elanikkonnale sportimis- ja liikumisharrastus võimaluste pakkumisel.									
4.5.2.1. Maakonna ettevõtted toetavad vabaihendusi elanikkonnale sportimis- ja liikumisharrastusvõimaluste pakkumisel.	x	x	x	x	x		Ettevõtted	Erasektor	Võrumaa Spordiliit
Tegevussuund 4.5.3 Meie maakond on aastaringne turismisihikoht.									
4.5.3.1. Turundustegevuste ja -kampaaniate läbiviimine piirkonna tuntuse ning külastatavuse tõstmiseks.	x	x	x	x	x		MAT, fondid, KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, Kagu-Eesti MAROd jt valdkondlikud arendusorganisatsioonid
4.5.3.2. Erasektori toetamine uute ning olemasolevate turismitoodete ja -teenuste arendamisel.	x	x	x	x	x		Fondid, KOVid	Erasektor	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, Tsenter, valdkondlikud võrgustikud
Tegevussuund 4.5.4. Meie maakonnas toodetud toit on tuntud ja hinnatud.									
4.5.4.1. Kohalike toiduvõrgustike tegevuse ja toidutootjate koostöö toetamine.	x	x	x	x	x		Fondid, KOVid	Valdkondlikud võrgustikud, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid
4.5.4.2. Võru maakonna kui mahepiirkonna tuntuse suurendamine ja mahetootmise laiema leviku soodustamine.	x	x	x	x	x		Fondid, erasektor	Valdkondlikud võrgustikud	Erasektor, KOVid, vabaihendused, SA Võrumaa Arenduskeskus
4.5.4.3. Kohaliku ja maheda tooraine laialdasem kasutamine lasteaedades, koolides, hooldekodudes ja muudes asutustes.	x	x	x	x	x		Erasektor, KOVid, fondid	Vastavad asutused, valdkondlikud võrgustikud	Erasektor, KOVid, vabaihendused, SA Võrumaa Arenduskeskus
Tegevussuund 4.5.5 Meie maakonna metsadest saadavat puitu vääridatakse kohapeal.									
4.5.5.1 Metsamaterjali vääridamisel uute ja omanäoliste toodete ning teenuste tekkimise ning puidu- ja mööblitootmisvaldkonna ettevõtete lisandväärtuse kasvu toetamine.	x	x	x	x	x		Fondid	Tsenter	Erasektor
VE4.6. Kaitseväge tegevus soodustab maakonna majandusarengut.									
Tegevussuund 4.6.1. Meie maakonna tootjad ja teenusepakkujad on kaitseväge kohapeal olulised lepingupartnerid. Koostöös Eesti Kaitseväge ja Kaitseliiduga arendatakse ja propageeritakse meie maakonnas militaarettevõtluse suuremat levikut.									
4.6.1.1 Kohaliku toidu soodustamine Kaitseväge toiduainete hangete läbiviimisel, et tagada toodete järjepidev kättesaadavus ka konfliktituatsioonis.	x	x	x	x	x			KaM, toiduvõrgustikud	Erasektor, toiduvõrgustikud, RaM
4.6.1.2 Kohalike ettevõtjate perioodiline teavitamine Kaitseväge teenusevajadustest ja hankeplaanidest.	x	x	x	x	x			KaM, Kaitseväge	Erasektor

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevussuund 4.6.2. Ajateenijad, liitlassõdurid ning nendega seotud küllalise tarbivad aktiivselt kohalikke turismiteenuseid. Militaarmaastikest ja seal pakutavatest elamustest kujuneb turistidele oluline Võru maakonna külastusargument.									
4.6.2.1 Võru maakonnas paiknevatele ajateenijatele ja liitlastele maakonna tutvustamine atraktiivse turismi- ning elukohana.	x	x	x	x	x			Kaitsevägi	TIK, SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVID
4.6.2.2 Aastaringsete militaariturismitoodete välja arendamine ja käivitamine koostöös Kaitseliidu Võrumaa Maleva, Eesti Kaitseväge, turismiarendajate ja kohalike omavalitsustega.			x	x	x		Erasektor, fondid	Valdkondlikud võrgustikud, SA Võrumaa Arenduskeskus	Kaitseliit, Kaitsevägi, KOVID, valdkondlikud vabaihendused
Tegevussuund 4.6.3. Siin töötavad kaitsevälased valivad elukohaks meie maakonna.									
4.6.3.1 Täiendavate militaartöökohtade loomine Võru maakonnas (sh 2. jalaväebrigaadi staabi kolimine Võrru).		x	x	x	x			KaM, RaM	Kaitsevägi, KOVID
4.6.3.2 Kaitsevälaste eluruumide vajaduse väljaselgitamine ning koostöö erasektoriga eluruumide väljaehitamiseks.		x	x					KOVID, Kaitsevägi	Erasektor
4.6.3.3 Tegevus- ja teavitusprogrammide väljatöötamine uute elanike (sh kaitsevälaste) vastuvõtmiseks ja kiireks kohanemiseks.	x	x	x	x	x			KOVID, SA Võrumaa Arenduskeskus	
4.7. Majandusvaldkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid).									
4.7.1. Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskuse arendamise II etapp.			x	x	x	1,600,000	MAT, Võrumaa Kutsehariduskeskus, fondid	Võrumaa Kutsehariduskeskus	
4.7.2. Kobela II tööstusala, Maratinurga kinnistu ~11 ha omandamine, detailplaneeringu koostamine ning muud ettevalmistustööd.	x	x	x			545,000	KOV, fondid	Antsla vald	
4.7.3. Ettevõtlusinkubatsiooni teenuse arendamine Rõuges ja Rõuge tööstusala tugitaristu parendamine.			x	x	x	900,000	MAT, KOV, fondid	Rõuge vald	
4.7.4. Rõuge kaugtöökeskuse väljaehitamine ja toimimiseks vajaliku infrastruktuuri rajamine.		x	x	x	x	19,000	KOV, MTÜ Rõuge Kaugtöökeskus, fondid	Rõuge vald	
4.7.5. Rõuge tööstusala ja Tehnika tänava väljaarenduse II etapp.		x	x			2,000,000	MAT, KOV, fondid	Rõuge vald	
4.7.6. Loomemajanduskeskuse projekteerimine ja ehitamine Võru linna.	x	x	x			522,500	MAT, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
4.7.7. Olemasolevate ja taaskasutusele võetavate ettevõtlusalade (nt endine KEK territoorium, KEIK jne) taristu arendamine Võru linnas.	x	x	x			4,513,812	MAT, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
4.7.8. Võrusoo tööstusalal taristu I etapi väljaarendamine.					x	55,000	MAT, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
4.7.9. Tööstusalade (Vastseliina, Väimela, Sõmerpalu) väljaehitamine, laiendamine, kommunikatsioonide ehitamine.	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Võru vald	
4.7.10. Pokumaa teemapargi edasiarendamine.						2,000,000	SA Pokumaa, Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus, MTÜ Vanaajamaja	SA Pokumaa	
4.7.11. Liiklusõppe keskuse rajamine Uue-Antslasse.			x	x	x	1,200,000	Uhtjärve Ürgoru Nõiariik OÜ	Uhtjärve Ürgoru Nõiariik OÜ	
4.7.12. Multifunktsionaalne veekeskus.			x	x	x	2,500,000	Uhtjärve Ürgoru Nõiariik OÜ	Uhtjärve Ürgoru Nõiariik OÜ	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
4.7.13. Vana-Antsla mõisa väljaarendamine kaunite kunstide keskusena.			x	x	x	600,000	MTÜ Anzen arendusselts	MTÜ Anzen arendusselts	
4.7.14. Rogosi mõisakompleksi renoveerimine ja arendamine.	x	x	x	x	x	850,000	KOV (liitumistoetus), fondid, erasektor	Rõuge vald	
4.7.15. Rõuge Ööbikuoru turismimaastiku arendus.	x	x	x	x	x	451,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
4.7.16. Suure Munamäe kui rahvusvahelise tähtsusega turismiatraktsiooni arendamine.	x	x	x	x	x	500,380	KOV, fondid	Rõuge vald	
4.7.17. Haanja Puhke- ja Spordikeskuse väljaarendamine aastaringseks spordi-, turismi- ja puhkekeskuseks.	x	x	x	x	x	1,782,780	KOV, fondid	Rõuge vald	
4.7.18. Vastse-Roosa – Ape puhke- ja spordikompleksi rajamine.			x	x	x	1,500,000	Metsavenna Turismitalu OÜ, KOV, investorid	Rõuge vald	
4.7.19. Misso automotospordikeskuse arendamine.		x	x	x		60,000	KOV, MTÜ Kolme Kandi Klubi	Rõuge vald	
4.7.20. Paganamaa teemapargi loomine.		x	x			95,000	Krabi Külaselts, Paganamaa Arendamise MTÜ, KOV	Rõuge vald	
4.7.21. Värska Sanatoorium/SPA/Veekeskuse võimaluste arendamine.							Värska Sanatoorium	Värska Sanatoorium	
4.7.22. Värska Külustuskeskuse rajamine	x	x				1,400,000	KOV, fondid	Setomaa vald	
4.7.23. Värska sadama ehitus ja promenaadi ehitus.	x	x				650,000	KOV, EST-RUS Programm	Setomaa Vald	
4.7.24. Väikesadamate arendus (Lüubnitsa, Beresje).	x	x	x				Fondid	MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu	Setomaa vald
4.7.25. Võru linna keskväljaku rajamine ja arendamine.	x					3,213,240	MAT, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
4.7.26. Tamula järve kaldaalade arendamine ja promenaadi rekonstrueerimine.	x	x	x			442,000	MAT, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
4.7.27. Turismitaristu arendamine (viidad, infosildid, müügiletid jne).	x	x	x	x	x	25,000	MAT, KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
4.7.28. Veekeskuse rajamine Võru linna.		x	x	x	x		MAT, erasektor, fondid	Erasektor	KOVid
4.7.29. Mitmeotstarbelise vabaajakeskuse rajamine Võru linna.		x	x	x	x		Erasektor, fondid	Erasektor	KOVid
4.7.30. Vagula järve juurdepääsutee, sadama ehitus.		x	x	x	x	500,000	MAT, KOV, fondid	Võru vald	
4.7.31. Basseini rajamine Antsla valda.		x	x				KOV, fondid, erasektor	Antsla vald	
4.7.32. Turismiinfo kättesaadavuse tagamine, nähtavuse suurendamine ja arendamine.	x	x	x	x	x		KOV, SA Võrumaa Arenduskeskus, fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus	SA Võrumaa Turismiliit, MTÜ Setomaa Turism, KOV, EAS
4.8. Majandusvaldkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).									
4.8.1. Misso päikeseelektrijaama rajamine.		x	x	x	x	1,000,000	Erasektor, KOV, fondid	Erasektor	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
4.8.2. Obinitsa lipuväljaku parendamine.	x					40,000	PRIA, KOV	Setomaa vald	
4.8.3. Linna- ja maastikupilti kahjustavate maa-alade korrastamine ja kasutuselevõtu soodustamine ning vajadusel ehitiste lammutamine.	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	KOVid, erasektor	
4.8.4. KOVde tegevuseks mittevajalike kinnistute müük ja vajalike ost ning munitsipaliseerimine.	x	x	x	x	x	75,000	KOV, riik	KOVid	
4.8.5. KOVide administratiivhoonete renoveerimine (sh energiasäästu suurendamine), laiendamine ja vajadusel uute ehitamine.	x	x	x	x			KOV, fondid	KOVid	
5. Kultuuri ja eripära valdkond									
VE5.1. Erinevate kultuuriruumide ning traditsioonide hoidmine ja arendamine.									
Tegevussuund 5.1.1. Oma inimeste harimine, eripära ja omakultuuri selgitamine.									
5.1.1.1. Trükiste koostamine ning koolituste ja infopäevade korraldamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, Võrumaa Spordiliit	KOVid, teadusasutused, mäluasutused, ettevõtjad, MTÜd ja külaseltsid jt
5.1.1.2. Läbi väärtuspõhise kasvatuse kasvatada lasteaeades ja koolides usku Võromaa ja Setomaa väärtustesse.	x	x	x	x	x			KOVid, maakonna haridusasutused	Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt
5.1.1.3. Piirkonda ja eripära tutvustavad teemapäevad ja sündmused (suitsusauna nädal, UMA MEKK kohvikute ja restoranide nädal, kostipäev jne).	x	x	x	x	x			Ettevõtjad, korraldajad, SA Võrumaa Arenduskeskus	KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, Võrumaa Turismiliit, ettevõtjad jt
Tegevussuund 5.1.2. Pärimuskultuuri ja teiste kultuurilükkide edendamine. Pärandkultuuri sidumine tänapäevaga.									
5.1.2.1. Pärimuskultuuri elujõu hoidmine sündmuste kaudu.	x	x	x	x	x		Fondid, erasektor, KOV	Sündmuste korraldajad	KOVid, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võru Instituut, Seto Instituut, Setomaa Liit, seltsid, mittetulundusühingud
5.1.2.2. Piirkonna eripära ja pärandkultuuri sidumine ettevõtlusõppega (õpilasfirmad).	x	x	x	x	x			KOVid, maakonna haridusasutused, noortekeskused	Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt
5.1.2.3. Pärandkultuuri õppepäevad (kombestik, tavad, elustiil jne).	x	x	x	x	x			KOVid, maakonna haridusasutused, noortekeskused, muuseumid, külaseltsid	Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt
5.1.2.4. Põliste piirkonnakeelte ja kultuuri suurem nähtavus rahvusringhäälingu ja teistes meediakanalites.	x	x	x	x	x			ERR, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus	Meediaettevõtted
5.1.2.5. Võru Linnateatri tegevuse taastamine.	x	x	x	x	x			SA Võru Kannel, Võru linn, Kultuuriministeerium	Kultuuriministeerium, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võru Instituut

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
VE5.2. Arvestamine erinevate vanusegruppidega (eelkõige noored ja vanemaalised).									
Tegevussuund 5.2.1. Noorte kaasamine ja võimaluste loomine, et noored saaksid ise kultuuri teha ja korraldada.									
5.2.1.1. Noorte isetegemiste ja algatuste toetamine.	x	x	x	x	x		KOV	Võru maakonna noored, noortekeskused	KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt
5.2.1.2. Noorte kaasamine sündmuste korraldamisse (Uma Pido, Seto Folk, Võru Pärimustantsu Festival, Seto Kuningriigi päev, Võru Lastefestival, spordisündmustel jne) ja koolitusse (nt IT alaste oskuste õpetamine eakatele).	x	x	x	x	x		KOV	KOVid, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt	Ettevõtjad
Tegevussuund 5.2.2. Elukogenud põlvkonna kaasamine kogukondlikesse tegevustesse, et nad tunneksid, et kogukondneid väärtustab, ja aitaksid edasi kanda piirkonna kombeid ja keeli.									
5.2.2.1. Elukogenud põlvkonna suurem kaasamine kogukondlikesse tegevustesse. Sündmuste korraldamisse kaasata nii noored kui vanad.	x	x	x	x	x			Kogukonnad	
Eesmärk 5.3. Piirkondade elujõulisuse tagamine ning sädeinimeste ja kogukonna eestvedajate hoidmine ja motiveerimine.									
Tegevussuund 5.3.1. Piirkondade elujõulisuse tagamine ning sädeinimeste ja kogukonna eestvedajate hoidmine ja motiveerimine.									
5.3.1.1. Võtmeinimeste motiveerimine ja tunnustamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit	KOVid, instituudid jt
5.3.1.2. Looeinimeste ja projektikirjutajate kokkuviimine.	x	x	x	x	x				Maakonna arendusorganisatsioonid
5.3.1.3. Olemasolevate hoonete suurem multifunktsionaalne (sh hoonete ja ruumide riskkasutust) kasutamine.	x	x	x	x	x			KOVid, instituudid, riigiasutused	
Tegevussuund 5.3.2. Omakultuuri ja eripära edasikandmine (kodu, lasteaed, kool).									
5.3.2.1. Omakultuuri ja eripära tutvustamine (nt Võru keele nädal, Seto rõivaste nädal).	x	x	x	x	x			Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus	Haridusasutused, KOVid, ettevõtjad jt
5.3.2.2. Võru ja seto keele õpe ning igapäevane kasutamine.	x	x	x	x	x			Haridusasutused, KOVd, ettevõtted, perekonnad, asutused	Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus
5.3.2.3. Vana-Võromaa eelkoolialiste laste võru keele ja kultuuri õpe.	x	x	x	x	x	38,000 aastas		Võru Instituut, Vana-Võromaa lasteaiad	Vana-Võromaa lasteaiad, HTM, Vana-Võromaa omavalitsused
Tegevussuund 5.3.3. Piirkonna märkide võimestamine ja arendamine (suitsusann, seto leelo, Uma Mekk, Seto Kүүk, Uma Pido, Seto Kuningriik jne).									
5.3.3.1. Vana-Võromaa suitsusaanapärandi hoidmine ja arendamine.	x	x	x	x	x			Võru Instituut, MTÜ Sann ja Sүүk, MTÜ Võro Selts VKKF	
5.3.3.2. Seto leelo traditsiooni hoidmine.	x	x	x	x	x			Setomaa Liit, Seto Instituut	
5.3.3.3. Seto Kuningriigi päeva korraldamine.		x	x	x	x	30,000 aastas	KOV	Setomaa vald	
5.3.3.4. Uma Mekk koostöövõrgustiku ja tootesarja arendamine.	x	x	x	x	x			UMA MEKK koostöövõrgustik	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
5.3.3.5. Seto Külavüü, Seto Kütük, tegevuste arendamine.	x	x	x	x	x			Setomaa Liit, Seto Instituut	
5.3.3.6. Uma Pido korraldamine.								Võru Instituut, UMA Pido korraldusmeeskond, MTÜ Võro Selts VKKF	
5.3.3.7. Piirkonnale ainuomaste kultuuri- ja spordisündmuste tunnusmärkide võimestamine (Võhandu Maraton, Haanja 100, Võru Lastefestival, Võru pärimustantsu festival jne).	x	x	x	x	x			Ürituse korraldajad	
5.3.3.8. Võrokeelse meedia arendamine.	x	x	x	x	x	150,000 aastast		MTÜ Võro Selts VKKF, Võru Instituut	SA Kultuurileht, ERR jt
5.3.3.9. Vana-Võromaa käsitöö ja tootarendus- ja turundusvõrgustiku arendamine.	x	x	x	x	x	200,00 aastast		MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü, Võru Instituut	Vana-Võromaa käsitöölised ja käsitööettevõtted, turismisektori ettevõtjad, UMA MEKK võrgustik, loomeettevõtjad jt piirkonna eripärasid kasutavad ettevõtjad
5.3.3.10. Võru linna kui lastesõbraliku linna kuvandi tugevdamine.	x	x	x	x	x		MAT, Võru linn, fondid	SA Võru Kannel, Võru linn	MTÜd, KOV, erasektor
Tegevussuund 5.3.4. Piirkondliku ja kohaliku eripära esiletoomine avalikus ruumis.									
5.3.4.1. Võru ja seto keele ja kohalike kunstnike loomingu ning ajaloo- ja kultuuripärandi avalikku ruumi viimine.	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	Perekonnad, kogukonnad, loomeinimesed, KOVID, Võru Instituut, Setomaa Liit, Seto Instituut, SA Võrumaa Arenduskeskus, Võrumaa Spordiliit jt	Ettevõtjad
Eesmärk 5.4. Kultuur ja maakonna eripära (sh loodus, kultuuriruumid, kohalik toit, loomemajandus, religioon, kaitsevägi) on tõhusalt rakendatud maakonna mainekujunduses ja turismi arendamisel.									
Tegevussuund 5.4.1. Piirkonna tähtsündmuste ja eripäral tuginevate kultuuri- ja spordiürituste korraldamine ja nende lõimimine.									
5.4.1.1. Piirkonna tähtsündmuste ja eripäral tuginevate kultuuri- ja spordisündmuste korraldamine.	x	x	x	x	x		Sündmuste korraldajad, KOV, fondid, erasektor	Sündmuste korraldajad	
5.4.1.2. Kreutzwaldi pärandi igakülgne tutvustamine (sh aastaringised üritused, sh Kreutzwaldi päevade korraldamine talvehooajal, Kreutzwaldi mälestusmedali ja stipendiumi parem turundamine jne).	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	Võru Instituut, Võru Linnavalitsus	
5.4.1.3. Traditsiooniliste laatade korraldamine.	x	x	x	x	x			Laatade korraldajad	
Tegevussuund 5.4.2. Matkaradade võrgustiku arendamine.									
5.4.2.1. Matkaradade võrgustiku arendamine.									
5.4.2.2. Olemasolevate matkaradade korrastamine ja hooldamine.	x	x	x	x	x		RMK, KOV, fondid	RMK, KOV	MTÜd, ettevõtjad
5.4.2.3. Matkaraja arendamine ümber Tamula järve ja veematkaraja Tamula-Vagula rajamine	x	x	x	x	x		MAT, Võru linn, Võru vald	Võru linn, Võru vald	
Tegevussuund 5.4.3. Ühise infoplatvormi arendamine või olemasolevate platvormide aktiivsem kasutamine (sündmused, teenused jms).									

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
5.4.3.1. Ürituste info kättesaadavuse parandamine. Ühise infoplatvormi arendamine või olemasolevate platvormide aktiivsem kasutamine (sündmused, teenused jms.).	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Ürituste korraldajad, teenuste pakkujad
Eesmärk 5.5. Kultuurilise mitmekesisuse tagamine erinevate kultuurivaldkondade toetamise kaudu.									
5.5.1. Erinevate kultuurivaldkondade toetamine.	x	x	x	x	x			KOV	SA Võrumaa Arenduskeskus
5.5.2. Setomaa kultuuriprogrammi rakendamine.	x	x	x	x	x		Kultuuri- ministeerium	Seto Instituut	Setomaa vald
5.5.3. Maakondliku kultuurikorralduse kontseptsiooni väljatöötamine.		x	x	x				SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid	
Eesmärk 5.6. Väliskoostöö ja rahvusvahelise suhtluse arendamine.									
Tegevussuund 5.6.1. Rahvusvahelistes ja piiriülestes programmides ja projektides osalemine.									
5.6.1. Piiriülestes programmides ja projektides osalemine.	x	x	x	x	x		Fondid	KOVid, organisatsioonid	SA Võrumaa Arenduskeskus
5.6.2. Väliskoostöö arendamine.	x	x	x	x	x		Fondid	SA Võrumaa Arenduskeskus, KOVid, organisatsioonid	Erasektor
5.7. Kultuuri ja eripära valdkonna investeeringud (maakondliku mõjuga projektid).									
5.7.1. Kubija lauluväljaku rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x	600,000	MAT, Võru linn, maakonna KOVid	Võru linn	KOVid
5.7.2. Värska laululava ehitus.			x			150,000	SAP, KOV	Setomaa vald	
5.7.3. Jäähalli rajamise toetamine Võru linna.	x	x	x	x	x		MAT, KOV, erakapital	Erakapital	
5.7.4. Rõuge jääväljaku arendamine.			x	x	x	200,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
5.7.5. Võru tennisehalli ja väliväljakute rajamine.	x	x	x	x	x		MAT, KOV, erakapital	Erakapital	
5.7.6. Võru kinosaaali ja blackboxi ehitus.		x	x			2,000,000	MAT, Kultuuri- ministeerium, SA Võru Kannel, fondid, KOV	SA Võru Kannel, KOV	Kultuuriministeerium, fondid
5.7.7. Võru Kannel kaasajastamine ja energiatõhususe suurendamine, sh Kandle aia arendamine.	x	x	x	x	x	700,000	MAT, SA Võru Kannel, KOV, fondid	SA Võru Kannel, KOV	Kultuuriministeerium, fondid
5.7.8. Vana-Võrumaa kultuurikoja ja spordihoone (Kreutzwaldi 16) rekonstrueerimine ja laiendamine.	x	x				1,500,000	MAT, KOV, fondid	Võru Instituut, SA Võru Spordikeskus	
5.7.9. Setomaa muuseumide arendus.	x	x	x	x	x	1,500,000	KOV, Kultuuri- ministeerium	Setomaa vald	
5.7.10. Jüri 54 keskraamatukogu hoone energiaauditi koostamine ja rekonstrueerimine.	x	x	x			520,000	MAT, KOV, fondid	Võru linn	
5.7.11. Linda Rahvamaja hoone rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x	800,000	KOV, fondid	Antsla vald	
5.7.12. Vana-Antsla mõisapargi renoveerimine.		x	x			100,000	MTÜ Anzen Arendus	MTÜ Anzen Arendus	
5.7.13. Uue-Antsla mõisapargi korrastamise II etapp.		x	x			500,000	KOV, fondid	Antsla vald	
5.6.14. EELK Urvaste koguduse kiriku rekonstrueerimine.	x	x	x	x		100,000	EELK Urvaste kogudus / Muinsuskaitseamet	Antsla vald	
5.7.15. Võru Katariina kiriku rekonstrueerimine.	x	x				50,000	KOV, fondid	EELK Võru Katariina kogudus	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
5.7.16. Siseskatepargi renoveerimine ja pesemisvõimaluste loomine Värskas.							KOV, fondid	Setomaa vald	
5.7.17. Värskas tervisespordikeskuse arendamine.	x	x	x			100,000	KOV, Eesti Terviserajad	Setomaa vald	
5.7.18. Kubija tervise- ja rekreatsioonikeskuse edasiarendamine ja energiatõhususe suurendamine.	x	x	x			390,000	MAT, KOV, fondid	Võru linn, SA Võru Spordikeskus	KOV, RMK, MTÜd
5.7.19. Võru spordihalli ja staadioni kaasajastamine ning arendamine.	x	x	x			700,000	MAT, SA Võru Spordikeskus, KOV, fondid	SA Võru Spordikeskus	KOVd
5.7.20. Võru skatepargi ehitus ja edasiarendus (parkuurpark).	x	x				75,000	MAT, KOV, fondid	Võru linn	
5.7.21. Siseskatepargi rajamine Võru linna.							MAT, Erakapital, KOV, fondid	Võru linn	
5.7.22. Võru jalgpalliklubi kunstmurukattega jalgpalliväljakule teisaldatava kupli rajamine.	x	x				160,000	MAT, FC Võru Helios, KOV, fondid	FC Võru Helios	
5.7.23. Andsumäe hüppemäe arendamine.	x	x				85,000	MAT, KOV, SA Võru Spordikeskus, fondid	SA Võru Spordikeskus	
5.7.24. Vastseliina Piiskopilinnuse arendamiseks kohaliku omavalitsuse toetus.	x	x	x	x		50,000	KOV omafinantseering	Vastseliina Piiskopilinnuse SA	
5.7.25. Piusa külastuskeskus arendamine.	x	x	x	x		50,000	KOV omafinantseering	SA Piusa	
5.7.26. Vastseliina Piiskopilinnuse varemete konserveerimine.						600,000	Muinsuskaitseamet, fondid, ettevõtjad	Vastseliina Piiskopilinnuse SA	KOV, MTÜd, ettevõtjad
5.7.27. Vastseliina Piiskopilinnuse kompleksi keskaja rüütliraja (seikluspark) ehitamine.						100,000	Fondid, ettevõtjad	Vastseliina Piiskopilinnuse SA	KOV, MTÜd, ettevõtjad
5.8. Kultuuri ja eripära valdkonna investeeringud (kohaliku mõjuga projektid).									
5.8.1. Antsla valda tutvustava jalgrattaraja loomine (Self- guided tour).						20,000	KOV	Antsla vald	
5.8.2. Vankri- ja töllavalmistamise traditsiooni hoidmine.		x	x	x		40,000	Anzen Arendus, erakapital	Anzen Arendus	
5.8.3. Antsla Kultuuri- ja spordikeskuse fassaadi renoveerimine.		x				150,000	KOV, fondid	Antsla vald	
5.8.4. Urvaste külakeskkonna elavdamine ajaloo kaudu.						20,000	Urvaste Külade Selts, EELK Urvaste kogudus	Urvaste Külade Selts, EELK Urvaste kogudus	
5.8.5. Kolme torni projekt (Antsla linn, Urvaste Ürgorg, Mustjõe).						300 000	KOV, KIK, erakapital	Antsla vald	
5.8.6. Rõuge kiriku renoveerimine.			x	x	x	1,200,000	EELK Rõuge Maarja kogudus, KOV, Samson Himmelstjerna Fond	EELK Rõuge Maarja kogudus	
5.8.7. Rõuge endise Leerimaja taastamine kogukonnakeskuseks.	x	x	x	x	x		Omaosalused-liikmemaksud, fondid	Mägilaste Motoklubi MTÜ	Rõuge Vald, Kaitseliidu Rõuge Vastseliina Malevkond
5.8.8. Roosa kiriku hoone renoveerimine.			x	x	x	500,000	EELK Vana Roosa Jakobi kogudus, KOV	EELK Vana Roosa Jakobi kogudus	
5.8.9. Antsla EKB koguduse misjonimaja arendamine Vana-Antslas. Ruumide renoveerimine ja teenuste arendamine. Küttesüsteemi väljaehitamine, katuse ja ruumide remont.	x	x	x	x	x	500,000	Antsla EKB kogudus, fondid	Antsla EKB kogudus	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
5.8.10. Kolme riigi (Eesti-Vene-Läti) piiride kokkupuutepunkti eksponeerimine.		x				20,000	KOV, SA Võrumaa Arenduskeskus, MTÜ Setomaa Turism, fondid	Rõuge vald	
5.8.11. Rõuge valla mänguväljakute rajamine ja arendamine.		x				300,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
5.8.12. Motospordiradade arendamine.		x				70,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
5.8.13. Rõuge kooli staadioni rajamine .		x	x			500,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
5.8.14. Luhamaa Külakeskuse ja raamatukogu väljaehitamine.			x			220,000	KOV	Setomaa vald	
5.8.15. Värska Noortekeskuse hoone rekonstrueerimine.						100,000	PRIA, SAP, KOV	Setomaa vald	
5.8.16. Seto Tsäimaja rekonstrueerimine.			x	x		100,000	KOV	Setomaa vald	
5.8.17. Terviseradade ja spordi- ja külaplatside parendamine ja ehitus.	x	x	x	x		100,000	SAP, KOV, Kultiministerium	Setomaa vald, KOV	MTÜd
5.8.18. Värska Kultuurikeskuse rekonstrueerimine ja mööbli vahetus.		x	x	x		50,000	KOV	Setomaa vald	
5.8.19. Vabadussõja mälestusmärgi püstitamine ja pargi rajamine.	x	x				300,000	KOV	Setomaa vald	
5.8.20. Looduskaitsealal paiknevate objektide ja hoonete rekonstrueerimise toetamine.	x	x	x	x	x		KOV, fondid	KOVid	
5.8.21. Muinsuskaitsealal paiknevate ning muinsuskaitse all olevate objektide ja hoonete rekonstrueerimise toetamine.	x	x	x	x	x	600,000	KOV, fondid	KOVid	Erasektor
5.8.22. Võru linna pallimängu väliväljakute rekonstrueerimine ja uute rajamine.	x	x	x	x	x	135,000	KOV, fondid	Võru linn	
5.8.23. Võru vanalinna (sh muinsuskaitseala) arendamine.	x	x	x	x	x		KOV, fondid, erasektor	Võru linn	Erasektor, elanikud
5.8.24. Lasva rahvamaja kaasajastamine.	x	x	x	x		100,000	KOV	Võru vald	
5.8.25. Vastseliina rahvamaja kaasajastamine.	x	x	x	x		120,000	KOV	Võru vald	
5.8.26. Vastseliina Piiskopilinnuse kompleksi palveränduritele suviste ööbimismajakeste ehitamine ja keskaja ürdiaia rajamine.						30,000	Fondid, ettevõtjad, Vastseliina Piiskopilinnuse SA	Vastseliina Piiskopilinnuse SA	MTÜd, ettevõtjad, KOV
5.8.27. Digikinode uuendamine.	x	x	x	x			KOV, fondid	KOVid	
5.8.28. Orava rahvamaja katuse ja fassadi rekonstrueerimine.	x	x				137,000	KOV	Võru vald	
5.8.29. Võru valla mänguväljakute, spordiplatside, staadionide, puhkealade, matkaradade kaasajastamine ja loomine.	x	x	x	x		100,000	KOV	Võru vald	
5.8.30. Vastseliina Spordikeskuse hoone küttesüsteemi rekonstrueerimine.	x					23,000	KOV, fondid	Võru vald	
5.8.31. Vastseliina staadioni arendamine.	x					200,000	KOV, fondid	Võru vald	
5.8.32. Tamula paadikuur (sõudmise ja aerutamise arendamiseks).							Fondid, MTÜd	MTÜd	
6. Taristu ja looduskeskkond									
<i>Eesmärk 6.1. Head maantee- ja rongiühendused, korras teedevõrk ja kergliiklusteede võrgustik.</i>									
<i>Tegevussuund 6.1.1. Ühenduste parendamine (teed, kergliiklusteede, ühistransport, raudteetransport).</i>									
6.1.1. Maakonna teede (sh kergliiklusteede) remont ja ehitus.	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid		

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
6.1.2. Raudteeliikluse arendamine ja Koidula-Valga raudtee trassi rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x		Riik	Eesti Raudtee	
6.1.3. Kiire reisirongiühendus Tartu, Tallinna ja Riiaga. Võru - Põlva raudteetrassi rajamine.	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid		
6.1.4. Jalgrattateede võrgustiku arendamine.	x	x	x	x	x		MAT, KOV, riik, fondid	KOVid	KOVid, erasektor, MTÜd
6.1.5. Linna läbivate transiiditeede rekonstrueerimine.	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid		
Tegevussuund 6.1.2. Teede asfalt- ja mustkatte alla viimine.									
6.1.2.1. Teede asfalt- ja mustkatte alla viimine.	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid	Riik	
6.1.2.2. KOV-de teede, tänavate ja sildade seisundi parendamine ning mustkatete ehitus.	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid, erasektor	KOVid, riik	
6.1.2.3. Värsk-Saatse maantee mustkatte alla viimine.	x	x				2,500,000	EST-RUS programm, Maanteeamet, KOV	Setomaa vald	
Tegevussuund 6.1.3. Kruusakattega riigimaanteede osakaalu vähendamine.									
6.1.3.1. Kruusakattega riigimaanteede osakaalu vähendamine.	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid	Riik	
Tegevussuund 6.1.4. Ettevõtete taristu toetusprogrammi käivitamine.									
6.1.4.1. Ettevõtete taristu toetusprogrammi käivitamine.	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid		
Eesmärk 6.2. Kiire internetiühendus.									
Tegevussuund 6.2.1. Kiire interneti ja paindliku töö võimaluste arendamine.									
6.2.1.1. "Viimase miili" projekti rakendamine.	x	x	x	x	x		Riik, erasektor	Elektrilevi, MTÜ Eesti Andmesidevõrk, Eesti Andmesidevõrgu AS	
Eesmärk 6.3. Elanike vajadustele vastav ühistranspordikorraldus.									
Tegevussuund 6.3.1. Piirkonna, kohalike ja lähikeskuste võrgustiku ning Võru linna kui maakondliku keskuse areng.									
6.3.1.1. Piirkonna, kohalike ja lähikeskuste võrgustiku ning Võru linna kui maakondliku keskuse arendamine.	x	x	x	x	x		Riik, erasektor		
Tegevussuund 6.3.2. Maakonnaülese ja rahvusvahelise koostöö arendamine.									
6.3.2.1. Maakonnaülese ja rahvusvahelise koostöö arendamine. Maakondade vaheline koostöö hõlmab peamiselt transporti (ühenduvuse parendamiseks) ning ühist mainekujundust ja turismivaldkonna arendamist.	x	x	x	x	x		Riik, erasektor		
Tegevussuund 6.3.3. Valga-Koidula raudtee suurem kasutus reisijate- ja kaubaveol.									
6.3.3.1. Valga-Koidula raudtee suurem kasutus reisijate- ja kaubaveol.	x	x	x	x	x		Riik, erasektor	Eesti Raudtee	AS Operail, Elron, ettevõtjad
Tegevussuund 6.3.4. Elanike vajadustele vastav ühistranspordikorraldus.									
6.3.4.1. Ühistranspordisüsteemi vastavusse viimine elanike liikumisvajadustega.	x	x	x	x	x		Riik, KOV	MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus	
Eesmärk 6.4. Keskkonnahoid (sh põhjavee kaitse, jäätmehooldustaristu arendamine).									
Tegevussuund 6.4.1. Keskkonna hoidmine ja energiasääst.									

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
6.4.1.1. Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamine vastavalt omavalitsuste arengudokumentidele.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, vee-ettevõtted	Vee-ettevõtted, KOV	
6.4.1.2. Võru linna ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2018–2030 rakendamine ja seire.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, AS Võru Vesi	AS Võru Vesi, Võru linn	
6.4.1.3. Võru linna säästva energiamajanduse tegevuskava 2015-2020 rakendamine ja seire.	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Võru linn	
6.4.1.4. Võru valla vee- ja kanalisatsioonüsteemide rekonstrueerimine ja ehitamine.	x	x	x	x		2,500,000	KOV, fondid	Võru vald	
6.4.1.5. Setomaa valla vee- ja kanalisatsioonüsteemide rekonstrueerimine ja ehitamine.	x	x	x	x		350,000	KOV, fondid	Setomaa Haldus OÜ, Setomaa vald	
6.4.1.6. Jääkreostuse, kasutusest väljas olevate ohtlike ehitiste ja rajatiste likvideerimine.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, omanikud	KOV, omanikud	
6.4.1.7. Sadevee-, maaparandussüsteemide arendamine.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, vee-ettevõtted, omanikud	Vee-ettevõtted, KOV, omanikud	
6.4.1.8. Liigiti kogutavate ja biolagunevate jäätmete taristu arendamine.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, jäätmevaldajad	Jäätmevaldajad, KOV	
6.4.1.9. Võru jäätme keskuse arendamine.	x	x	x	x	x		MAT, KIK, fondid, KOV, Võru Jäätme keskus	Võru Jäätme keskus	
6.4.1.10. Meetmed ülejutusohus olevate piirkondade probleemide lahendamiseks.	x	x	x	x			Maakonna KOVid, KIK	Maakonna KOVid	
6.4.1.11. AS Võru Vesi investeringute strateegia 2018 - 2022 rakendamine.	x	x	x	x			AS Võru Vesi, KOVid, fondid, KIK, erasektor	AS Võru Vesi	KOVid, erasektor
6.4.1.12. Jäätmete kogumine ning jäätmekäitluse- ja veo korraldamine ning ajakohastamine.	x	x	x	x	x		Maakonna KOVid, KIK	Maakonna KOVid	SA Võrumaa Arenduskeskus
6.4.1.13. Võru maakonna jäätmekava rakendamine.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, jäätmevaldajad	KOVid, riik	SA Võrumaa Arenduskeskus
6.4.1.14. Liigirikkuse suurendamine tiheasustusaladel.	x	x	x	x	x		KOVid, MTÜd, fondid, erasektor	KOVid, MTÜd, fondid, erasektor	KOVid, MTÜd, fondid, erasektor
6.4.1.15. Kriisiolukordadeks valmisoleku suurendamine.	x	x	x	x	x		KOVid, MTÜd, fondid, erasektor	KOVid, MTÜd, fondid, erasektor	KOVid, MTÜd, fondid, erasektor
Eesmärk 6.5. Taastuvate energiaallikate laiem kasutuselevõtt ning energiasäästu meetmete rakendamine.									
6.5.1. Hoonete energiasäästu suurendamine.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, omanikud	Omanikud	
6.5.2. Kaugküttesüsteemide energiatõhususe tõstmine.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, omanikud	Kaugkütte teenusepakkujad	KOV
6.5.3. Tänavavalgustuse kaasajastamine tiheasustusaladel: Uue-Antsla, Kuldre, Kobela, Tsooru, Vana-Antsla, Lusti.		x	x	x	x	600,000	KOV, fondid	Antsla vald	
6.5.4. Rõuge katlamaja rekonstrueerimine ja laiendamine.		x	x	x		500,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
6.5.5. Võru valla külades ja alevikes tänavavalgustuse uuendamine ja laiendamine.	x	x	x	x		500,000	KOV, fondid	Võru vald	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
6.5.6. Avalike ja munitsipaalhoonete rekonstrueerimine ja energiasäästlikkuse tõstmine.	x	x	x	x			KOV, fondid	KOVid	
6.5.7. Setomaa valla tänavavalgustuse kaasajastamine tiheasutusaladel.	x	x	x	x		400,000	KOV, fondid	Setomaa vald	
6.5.8. Keskkonnakaitse ja energiasäästu propageerimine ning energiasäästule orienteeritud meetmete rakendamine.		x				100,000	KOV, fondid	Võru linn	
6.5.9. Võru linna soojusmajanduse arengukava 2016-2027 rakendamine ja seire.	x	x	x	x	x		AS Danpower Eesti, KOV, fondid	AS Danpower Eesti	
6.5.10. Tänavavalgustuse kaasajastamine ja laiendamine vastavalt omavalitsuste arengudokumentidele	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV	KOV, teenusepakkujad	
6.5.11. Omavalitsuste kaugkütte arengukavade elluviimine.	x	x	x	x	x		KIK, fondid, KOV, teenuse pakkujad	Teenusepakkujad, KOV	
6.5.12. Soodustada hajaasustusega piirkonnas majapidamiste/kodude üleminekut alternatiivsetele taastuvatele energialiikidele.	x	x	x	x	x			KOVid	MKM
6.5.13. Keskkonnakaitse ja energiasäästu propageerimine ning energiasäästule orienteeritud meetmete rakendamine.							KOV, fondid	KOVid	
Eesmärk 6.6. Inimeste erinevaid vajadusi arvestav ning ühiskonna sidusust ja turvatunnet kasvatav avalik ruum.									
Tegevussuund 6.6.1. Avaliku ruumi arendamine.									
6.6.1.1. Looduslike ujumiskohtade (järvede) tervendamine. Paraneb järvede Boose Suurjärv, Nässmetsa järv ja Vana-Antsla Ülemine järv looduslik seisund ning kasvab kasutus rekreatiivsetel eesmärkidel.	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Antsla vald	
6.6.1.2. Kergliiklusteede ehitamine (Antsla-Kraavi, Antsla-Haabsaare, Uue-Antsla sisene, Tsooru sisene, Antsla-Vana-Antsla).	x	x	x	x	x	1,500,000	KOV, fondid	Antsla vald	
6.6.1.3. Kasumetsa Terviserajale kunstlumetootmise süsteem.		x				100,000	KOV, fondid	Antsla vald	
6.6.1.4. Mõniste pargi terviseraja valgustuse rajamine.		x	x	x	x	68,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
6.6.1.5. Rõuge vallas kergliiklusteede võrgustiku väljaehitamine.		x				500,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
6.6.1.6. Varstu lennuvälja rajamine.		x	x	x	x	200,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
6.6.1.7. Suurjärve rannapromenaadi väljaarendamine.		x	x	x	x	100,000	KOV, fondid	Rõuge vald	
6.6.1.8. Setomaa valla kergliiklusteede ehitamine.	x	x	x	x			KOV, fondid	Setomaa vald	
6.6.1.9. Väimela Tervisekeskus - ujulast ja spordikompleksist tänapäevase tervisekeskuse kujundamine.	x	x	x	x		400 000	MAT, KOV, fondid	Võru vald	
6.6.1.10. Ujumiskohtade ja rannaalade korrastamine.	x	x	x	x		40 000	KOV, fondid	Võru vald	
6.6.1.11. Lasva järve rannaala arendamine.		x				15,000	KOV, fondid	Võru vald	
6.6.1.12. Mänguväljakute, spordiplatside, staadionite, puhkealade, matkaradade kaasajastamine ja loomine.	x	x	x	x		100 000	KOV, fondid	Võru vald	
6.6.1.13. Vastseliina piirkonda aktiivse puhkuse- ja mänguala projekteerimine, ehitus.	x	x	x	x		110 000	KOV, fondid	Võru vald	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
6.6.1.14. Võru valla kergliiklusteede ehitamine (Kääpa-Võru, Vastseliina-Vana-Vastseliina, Võlsi-Roosisaare; Väimela ja Röpina tee ühendamine; Lasva-Kuutsemäe; Võrumõisa tee; Sõmerpalu-Varese; Orava-Orava raudteejaam; Orava-Piusa).	x	x	x	x		1,000,000	KOV, fondid	Võru vald	
6.6.1.15. Liigirikkuse suurendamine linnakeskkonnas.	x	x	x	x	x		KOV, fondid	Võru linn	
6.6.1.16. Autotranspordile alternatiivsete liikumisvõimaluste propageerimine ja vastava taristu arendamine.					x	75,000	KOV, fondid	Võru linn	
6.6.1.17. Elamupiirkondadesse avalike mänguväljakute rajamine.		x	x	x	x	120,000	KOV, fondid, erasektor	Võru linn	
6.6.1.18. Kergliiklusteede ehitus vastavalt Võru ja Põlva maakonnaplaneeringutele 2030+.	x	x	x	x	x		KOV, riik, fondid	KOVid	Maanteeamet
Tegevussuund 6.6.2. Riiklike struktuuride (ametid, inspeksioonid, kaitsevägi, Kaitseliit jne) kohalolu tagamine maakonnas ja nende vajaduste realiseerimisele kaasa aitamine.									
6.6.2.1. Riiklike struktuuride (ametid, inspeksioonid, kaitsevägi, Kaitseliit jne) kohalolu tagamine maakonnas ja nende vajaduste realiseerimisele kaasa aitamine.	x	x	x	x	x			Riik	KOVid
7. Maine valdkond									
Tegevussuund 7.1. Organisatsioonidevaheline koostöö.									
7.1.1. Võru maakonna maine juhtühma loomine ning juhtühma regulaarsete kohtumiste korraldamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Maakonna KOVid, turismiarendajad, kultuuriruumide esindajad, ettevõtjate esindajad
7.1.2. Võru maakonna kommunikatsiooniplaani koostamine ning elluviimine.	x	x	x	x	x		MAT	SA Võrumaa Arenduskeskus	Maakonna KOVid, turismiarendajad, kultuuriruumide esindajad, ettevõtjate esindajad
Tegevussuund 7.2. Võru maakonna maine sihtgrupid.									
7.2.1. Kokkulepete tegemine, mis piirkonnad ja inimgrupid on meie peamised kommunikatsiooni sihtrühmad ja -piirkondade valimine nii Eestis kui välismaal.		x	x					SA Võrumaa Arenduskeskus	Maakonna KOVid, turismiarendajad, kultuuriruumide esindajad, ettevõtjate esindajad
7.2.2. Sihtgruppide monitooring.		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	
Tegevussuund 7.3. Võru maakonna sõnumite leidmine.									
7.3.1. Seostuvate lugude leidmine ja kajastamine, võimestamine meie liikmete poolt hallatud kommunikatsioonikanalites. Sõnumite monitooring meedias.	x	x	x	x	x		MAT	SA Võrumaa Arenduskeskus, maakonna KOVid, partnerid	
Tegevussuund 7.4. Kõneisikute ja organisatsioonide kaasamine piirkonna mainetegevustesse.									
7.4.1. Kõneisikute ja organisatsioonide koolitamine.		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, maakonna KOVid, partnerid	
7.4.2. Organisatsioonidevaheline koostöö sõnumite levitamisel.		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus, maakonna KOVid, partnerid	

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ lisa 3 „Tegevuskavad ja seirenäitajad“

Tegevuskavad

Tegevus	Teostamise aeg ja eelarve					Ressursid		Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	2022+	KOKKU	Allikas	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Tegevussuund 7.5. Piirkonna esindamine ja tutvustamine.									
7.5.1. Piirkonna esindamine ja tutvustamine üritustel (nt messidel, konverentsidel, suurüritustel jne.).	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	
7.5.2. Maakonna mainet kujundavate ürituste toetamine.	x	x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	
Tegevussuund 7.6 Akadeemiline koostöö mainetegevustes.									
7.6.1. Kaasata kõrgkoolid ja tudengid mainetegevustesse (uuringud, kavade koostamine jms).		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	
8. PATEE tegevussuunad									
8.1. Võru maakonna turismi arendamine		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Võrumaa Tursimiliit
8.2. Toiduvõrgustiku arendamine		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Võrumaa Talupidajate Liit
8.3. Puiduklastri arendamine		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	Kagu-Eesti Puiduklaster
8.4. Noorte ettevõtlikkuse arendamine		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	
8.5. Võru maakonna mainekujundus		x	x	x	x			SA Võrumaa Arenduskeskus	

Kasutatud lühendid:

KOV- kohalik omavalitsus

MTÜ- mittetulundusühing

PPA- Politsei- ja Piirivalveamet

MAT- maakondlike arendustegevuste toetus

ANDRAS- Eesti täiskasvanute koolitajate assotsiatsioon

HTM- Haridus- ja Teadusministeerium

MKM- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

RaM- Rahandusministeerium

KaM- Kaitseministeerium

REHO- regionaalhalduse osakond

MARO- maakondlikud arendusorganisatsioonid

TIK- turismiinfo keskus

EAS- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

ERR- Eesti Rahvusringhääling

IVEK- Ida-Viru Ettevõtluskeskus

ENTK- Eesti Noorsootöö Keskus

ENL- Eesti Noorteühenduste Liit

KIK- Keskkonnainvesteeringute Keskus

SAP- Setomaa arengu programm

RMK- Riigimetsa Majandamise Keskus

KIVA- Kiusamisvaba Kool

TAI- Tervise Arengu Instituut